

Lördag

Nya Åland

22 NOVEMBER 2008 NR 273 PRIS 1,20 €



Ny mittback i IFK

SPORT. Mittbacken **Kenneth Gustavsson** skrev igår på ett tre års kontrakt med IFK Mariehamn. Gustavsson kommer närmast från Keflavik på Island där han spelat de senaste fyra åren. Gustavsson tror att IFK kan bygga ett starkt lag och hoppas på spel ute i Europa.

SIDAN 18

Dennis Janssons vision:

Marieplaza – köpcenter för taxfree i Västerhamn

NYHETER. Bygg ut Mariepark till en gigantisk frihamnsbutik där kläder och saker säljs skattefritt åt gästande färjpassagerare som leds in via en gång direkt från Västerhamn.

Så ser företagaren **Dennis Janssons** idé ut för att utveckla både handeln och den egna anläggningen. Men han befarar att idén är alltför djärv och att "den sannolikt skulle få stadens politiker att självantända i stressad debatt".

–Jag skulle sannolikt behöva några riskbenägna bolagister för

att förverkliga visionen, säger han i dagens avsnitt av skattegränsserien – det sista.

Dennis Jansson är själv en stressad man i dag. Stadsstyrelsen har röstat ner budgetanslaget på 63.000 euro till sommarens Rockoff, trots att den stadsplaneändring som skulle göra det möjligt att ordna evenemanget i Mariepark inte gäller ännu på länge.

Ändringen har gått till Ålands förvaltningsdomstol och situationen är än en gång osäker.

SIDORNA 4 OCH 12

Så skyddar sig fartygen mot piratattacker

NYHETER. Åländske kaptenen **Emil Listherby** skrev sitt slutarbete om pirater i modern tid. Den senaste tidens många attacker ser han som en väckarklocka.

–Generellt sett har kunskapen

varit dålig om att problemet ens funnits.

I dagens Nyan berättar han om hur fartygen kan skydda sig mot anfallen.

SIDORNA 2-3

Förarlös buss på irrfärd

NYHETER. En tom buss rullade igår eftermiddag över kanten på parkeringen invid Williams buss garage i Jomala, och in i en trädgård bredvid.

Den 16 ton tunga bussen stannade med bakhjulet mot ett uthus. Ingen person skadades vid incidenten.

SIDAN 5



Foto: STEFAN ÖHBERG

Husbrand på Korsö

NYHETER. Ingen person skadades men byggnaden blev totalförstörd då en eldsvåda bröt ut i ett egna-hemshus på Brändö Korsö i går på eftermiddagen.

Brändö FBK släckte elden och fick rökydkarassistans från räddningsverket. Tre brandmän flögs till Korsö med helikopter.

SIDAN 5

Dags för Nipofestival

NÖJE. Ikväll är det dags för Nipofestival på Idrottsgården i Mariehamn. Fem unga band underhåller med start klockan sju. Ett av banden är hårdrockgruppen Sturm und drang, som på meritlistan bland annat har en Europaturné med Apocalyptica.

SIDAN 13



Vinnare. Tony Wikström fick både en statyett och 100.000 kronor då han vann finalen av tv3:s musiktävling Singing bee.

Foto: PRIVAT

Tony blev Singing bee-mästare!

NÖJE. Tony Wikström, känd som Soundwaysångare, hus-dj på Arken och radiopratare i Ålands radio, vann finalen i musiktävlingen Singing bee. Igår visades finalen i tv3, och efter en jämn och spännande

tävling tog Tony hem vinsten och 100.000 kronor.

När Nyan intervjuade den nyblivne vinnaren hade programmet ännu inte visats i tv och resultatet var fortfarande hemligt.

–Det har varit jättesvårt att hålla tyst, säger Tony, som nu ska satsa vinstpengarna på nya instrument och grejer till hemstudion.

SIDAN 16

8

kultur

Janne Holmén recenserar två nya böcker om finska kriget på kulturen.



10

porträtt

"Man måste se de små nyanserna i livet."

KURT ERIKSSON



14

trädgård

Titte Törnroth-Sarkkinen skriver om fläder.



15

krönika

"...det låg en ensam, övergiven dildo på dansgolvet..."

FRED FORSELL



SUBARU



SUPERSUCCÉ

Ålands mest miljövänliga SUV (0,63 l/mil, 167gr co₂/km)



Subaru Forester boxerdiesel

fr. 31 400,-

Välkommen på provkörning

ERbilab

Vikingagränd Tel. 14 750 Öppettider: vardagar 10-17



Rekordkapning. I veckan kapade somaliska pirater den saudiska supertankern Sirius Star. De kräver 25 miljoner dollar i lösensumma för att släppa fartyget och dess besättning, enligt FNB. –Saud efterkomma vårt krav, annars vidtar vi åtgärder som kan bli ödesdigra, säger piraten Mohamed Said. Sirius Star ligger för ankar utanför den somaliska pirathamnen Harradhere, enligt lokala tjänstemän. Den Saud al-Faisal sade att ägarna förhandlar med piraterna och att beslutet om att betala lösen eller inte är ägarnas. Den brittiske utrikesministern David Miliband avrådde däremot från utbetalning av lösen. uppmuntrar andra att ta gisslan, sade Miliband i London.

De moderna sjörövarna ett

Den romantiserade bild av pirater som filmvärlden kablar ut är långt ifrån den skrämmande verklighet som i dag råder inom den internationella sjöfarten. Åländske kaptenen Emil Listerby skrev sitt examensarbete om piratattacker i modern tid.

–Det här är en väckarklocka, säger han om den senaste tidens överfall.

Rapporterna i massmedia har avlöst varandra under veckan som gått: Ryssland skickar krigsfartyg som ska patrullera vattnen vid Somalia. Fartyg som trafikerar kol från Australien till Sverige tar omvägen runt Afrika istället för att gå den kortare Suezkanalen.

Det här är ingenting som förvånar Emil Listerby. Som examensarbete från sjökaptensprogrammet vid Chalmers tekniska högskola valde han att studera piratattacker i världen från åren 1995-2005.

–Jag såg ett intres-

sant problem, både politiskt, ekonomiskt och socialt och ville veta mer om det.

Då var det inte många som var insatta i problematiken. Men den saken förändrades i veckan då en saudisk supertanker kapades av somaliska pirater.

–Generellt sett har kunskapen varit dålig om att problemet ens funnits. Men det här var en väckarklocka. Nu snackas det om det på varenda båt, konstaterar Listerby.

Ökar i antal

Antalet piratangrepp har stegvis ökat de senaste 25 åren. Attackernas natur har förändrats–från tjuvar som klättrade ombord på fartyg vid kaj för att stjäla färg eller lösöre till dagens kriminella industri med tungt beväpnade pirater. De kör ikapp fartyg till havs, dödar besättning och passagerare, sänker båtarna eller målar om dem.

Gemensamt för de länder där de flesta piratattacker sker är att de är utvecklingsländer och lig-

ger vid stora farleder. Fartyg fullastade med varor är tacksamma byten för den fattiga lokalbefolkningen.

–Man kan tänka sig hur stor frestelsen är när de ser de gigantiska fartygen fullastade med rikedomar, säger Listerby.

Somalia

Ett bra exempel är Somalia. Vattnen utanför kusten tillhör de farligaste i världen. Förhållandena för piraterna är gynnsamma: strategiskt läge på spetsen av det Afrikanska hornet, närheten till fartyg som ska in och ut ur Suezkanalen, Röda havet eller till hamnar i Mellanöstern.

–I Somalia såg man en minskning av piratattacker under 2006 när de muslimska domstolarerna tog makten av lokala krigsherrar. När sedan krigsherrarna tog makten igen med USA:s hjälp steg antalet anfall till de nya nivåerna som vi ser idag, berättar Emil Listerby.

Enligt IMF, som registrerar piratattacker, ägnar

Insatt i problematiken. Emil Listerby skrev sitt examensarbete om pirater i modern tid. Han har själv erfarenhet av att gå piratvakt på lastfartyg. Foto: PRIVAT



dierna har tio dagar på sig att saudiske utrikesministern prins –Betaling för gisslan bara Foto: AFP/WILLIAM S. STEVENS

TRE TYPER AV ATTACKER

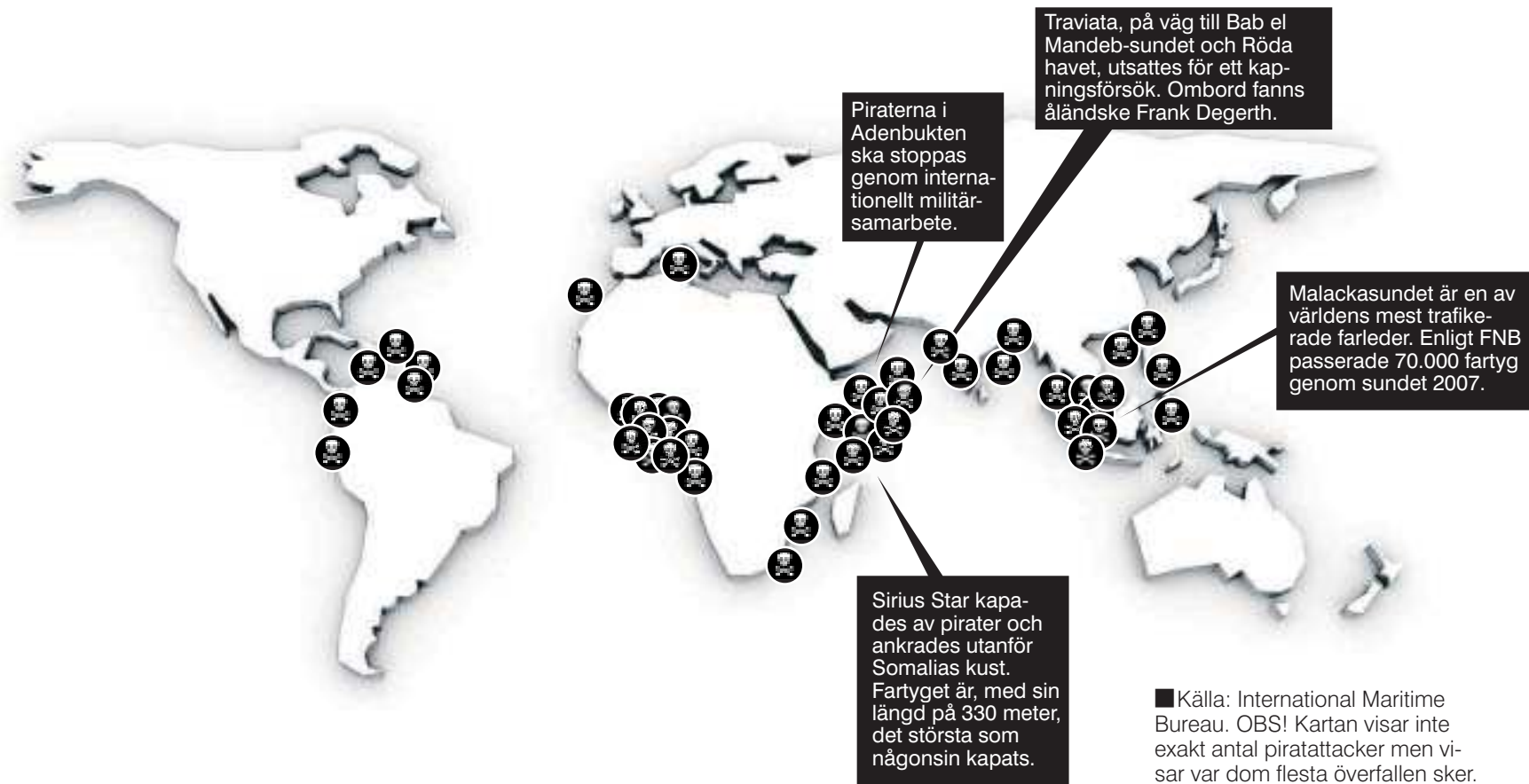
■ Tillfällighetstjuvar. Opererar mot fartyg som inte gör fart genom vatten. I regel inte beväpnade.
■ Planerade rån. Den verksamhet som oftast åsytas när man talar om piratattacker. Piraterna har inte sällan insi-

derinformation från hamnen om vilka fartyg som finns i området och vad de transporterar. Ligorna är beväpnade och rånen är ofta en bisyssla till knarkhandel eller annan kriminell verksamhet.
■ Överfall med syfte att ta

över hela lasten eller fartyget. Ibland tas besättningen som gisslan men i de flesta fall mördas de. Just den här typen av attacker är svårbedömd. Orsaken är att det finns ett stort antal mindre fartyg som försvinner spårlöst.

Vissa av dem blir så kallade "spökskepp" och används för smuggling av droger, människor och vapen. Områden med en "tradition" av piratattacker är Filippinerna, södra Kina, Indonesien och Somalia. Utanför

Sydamerikas kust är attackerna ett relativt nytt fenomen. Problemen har sitt ursprung i en försämrad ekonomi efter konflikter och naturkatastrofer.
Källa: Piratattacker i modern tid, Emil Listerby



SÅ SKYDDAR SIG FARTYGEN

För att undvika attackerna vid Somalia ändrar allt fler rederier sina färdstrutor. Resan förlängs dock vilket medför ökade kostnader. Men vilka andra skyddsmetoder använder sig fartygen av?

Att undvika högriskområden och att ta alternativa resrutten är det självklara valet. Men ofta är detta inte ekonomiskt realistiskt för rederierna. Att

beväpna besättningen och försöka göra soldater av sjömän leder troligen till allvarigare problem, tror Emil Listerby. Det finns däremot en del tekniska hjälpmedel och fler tillkommer. Här är några exempel på metoder som används flitigt:
■ Shiplock är ett system som ägs av Franska rymdbyrån. Via satellit skickas en nödsignal till en basstation på land och flera instanser underrättas.

–Någon form av satellitbaserade alarmsystem har alla kryssningsfartyg i dag, säger Emil Listerby.
■ Elstängsel kan användas av alla fartyg utom tankers, som är uteslutna på grund av explosionsrisken. Anläggningen omger fartyget med en spänning på 9.000 volt.
■ En bra radar.
–Ha akterraddarna i gång. I dag är den ofta en blind sektor. Det viktigaste är att

bli medveten om någon båt närmar sig eller rör sig på ett sätt som väcker uppmärksamhet.
■ Vattenslangar.
–Vattenslangar riktas mot fartygets lägsta punkter. Det är ett gammalt klassiskt sätt.
■ Håll koll. Upptäck piraterna tidigt, innan de börjar ta sig ombord.
– Det viktigaste är att göra piraterna medvetna om att man vet om att de är på

väg. Tänd belysningen, kör sicksack, styr bort från land, väck alla ombord. Du vill inte ha en pirat fem meter bort som klättrar upp med ett automatvapen. Står du då kvar och sprutar vatten är du ganska tuff.
■ Hög fart.
– Om man kommer upp över 20 knop är det bra, men generellt är det maxfart som gäller genom riskområden. (ak)

ständigt hot mot sjöfarten

sig i dag cirka 1.200 somalier åt piratverksamhet. De är organiserade i minst sex större grupper, uppger FNB. Den genomsnittliga lösensumman för ett skepp har stigit den senaste tiden från cirka 10.000 dollar till en miljon dollar. Sedan riskerna i området ökat överväger allt fler redare att helt undvika vägen genom Suezkanalen, där normalt 7,5 procent av världshandeln passerar.

Kryssningsfärjor

Kryssningsfärjor har en speciell hotbild. –Kryssningsfärjorna anses i allmänhet inte vara mål för pirater utan har snarare en terroristhotbild, säger Emil.

Varför är de inte intressanta för pirater?
–De är i de flesta fall för stora med för mycket folk. Visserligen har det hänt men då gäller det mindre kryssare. De flesta pirater vill verka i skymundan och det gör de inte om de överfaller ett fartyg med 2.400 amerikaner. Det skulle bli för politiskt, för stora rubriker. Dessutom går kryssningsfartyg överlag snabbt, med en hastighet på upp till 24 knop.
Ändå är säkerheten rigorös. Ombord finns ofta en vaktstyrka och på flera ställen i USA transporteras båtarna in i hamnarna av kustvakter.
En lyckad attack mot ett kryssningsfartyg, vare sig det rör sig om pirater eller terrorister skulle innebära ett hårt slag för näringen. Eller som Emil uttrycker det:
–Det skulle kunna knäcka hela branschen.
Många kartläggningar utelämnar helt statistik om anfall mot fiske- eller fritidsbåtar.

–Det är mycket privatbåtar som försvinner varje år i Asien, Karibien och Sydamerika. Det finns helt klart ett mörkertal.
Dessutom:
–Det är inget som väcker rubriker internationellt om 16 fiskare försvinner spårlöst i Indien.
En förklaring till avsaknaden av fullständig statistik är att det ofta är aktörer inom handelssjöfarten som beställt och betalat för rapporten. Det är synd, tycker Emil Listerby. Han menar att attackerna mot mindre fartyg och fritidsbåtar säger en hel del om vilka områden som kan bli farliga i framtiden.
–Piraterna blir mer våghalsiga och börjar gå över till att anfälla större fartyg.

Undviker dåligt rykte

Ytterligare en orsak till de sparsmakade rapporterna är att varken redare, hamnar eller lokala myndigheter vinner på att erkänna problemet.
–Det ser inte bra ut om ett rederi ofta råkar ut för attacker. Och rederierna undviker gärna om möjligt de hamnar som har flest attacker på sitt område. Dessutom talar vi om stora ökningar på försäkringskostnader, något vi exempelvis sett inträffa för fartyg som nu rör sig vid Somalia.
Det finns kortsiktiga lösningar för att avhjälpa problemen: vakter, ändrade rutten eller elstängsel ombord. Men då finansiella problem och väpnade konflikter ligger bakom attackerna är utmaningen på lång sikt mycket svår.
–Enda sättet att komma åt verksamheten är att

Ålännning i piratdrama

Ålännningen Frank Degerth fanns ombord då det svenska fraktfartyget ms Traviata för drygt en vecka sedan attackerades av pirater utanför Somalias kust.
–Nervös skulle jag nog inte säga att jag var men lite spännande blev det nog ett tag där, skriver Frank i ett mail till Nya Åland.
Tidigt på morgonen den 11 november utsattes ms Traviata från rederiet Wallenius Marine för ett kapningsförsök då fartyget befann sig vid Afrika utanför Somalias kust. Frank Degerth jobbar som elektriker ombord på Traviata och fick plötsligt möta den moderna världens sjörövare.
–Han pratade med oss efteråt och berättade allt, säger Franks far Göran som Nya Åland når i hemmet i Luleå.
Blev du orolig?



Mötte pirater. Lastfartyget som Frank Degerth arbetar på utsattes förra veckan för ett kapningsförsök utanför Somalias kust. Arkivfoto: PERNILLA BERGMAN

eliminera de grundläggande ekonomiska, politiska och sociala problemen iland, skriver Listerby i sitt arbete.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Nyan berättade nyligen om ålännningen Frank Degerth som fanns ombord då det svenska fraktfartyget ms Traviata attackerades av pirater utanför Somalias kust.

Stadsstyrelsen tog bort budgetpengar för Rockoff

(lib) och (s) vann omröstningen över (fs) och (ob)

Stadsstyrelsen har strukit de 63.000 euro som stadsdirektören föreslagit för Rockoff på Torget i nästa års budget.

–Verksamheten bör kunna stå på egna ben vid det här laget, säger Folke Sjölund (lib).

Fullmäktige avgör frågan på tisdag.

För två år sedan – när det stod klart att Dennis Jansson inte kunde ordna Rockoff i Mariepark därför att evenemanget stred mot den dåvarande stadsplanen – tecknade staden ett tvåårigt sponsoravtal för att Rockoff skulle kunna ordnas på Torget.

–Det var i viss mån också lite plåster på sårerna. Han var tvungen att flytta evenemanget och hade kostnader för det, berättar Folke Sjölund som understödde Barbro Sundback (s) förslag om att stryka anslaget i budgeten.

”Stan har gjort sitt”

Det tvååriga avtalet kom till för att den planerade ändringen av stadsplanen, som skulle göra det möjligt att ordna Rockoff i Mariepark igen, skulle hinna gå igenom. Stadsplaneändringen är nu godkänd men den har inte vunnit laga kraft eftersom grannar har lämnat in besvär. Det betyder att först Ålands förvaltningsdomstol och sedan kanske också Högsta förvaltningsdomstolen ska ta ställning, och det dröjer.

Har staden inget ansvar trots att det är omöjligt att ordna Rockoff i Mariepark i sommar?

–Jag uppfattar att staden har gjort sin andel. Stadsplanen har gått igenom och att det finns protester är egentligen en annan sak. Det tvååriga avtalet har gått ut och vi resonerade som så att Dennis antagligen fortsätter på torget ändå. Det har vi inget emot, tvärtom. Men vi vill inte fortsätta betala för det. Verksamheten ska i princip bära sig själv.

”Stan måste spara”

Att Dennis Jansson anser att läget nu är osäkert för somma-



Det var då. I somras ordnades Rockoff på Torget. På bilden förför Håkan Hellström massorna.

Foto: ANDREAS DIENERT



Dennis Jansson.



Folke Sjölund (lib).



Barbro Sundback (s).



Johan Ehn (fs).

rens Rockoff är enligt Sjölund inget nytt.

–Så är det ju varje år. Om han avstår så finns det kanske andra som vill ordna evenemanget. Konceptet är ju väl inarbetat.

Barbro Sundback säger så här:

–Det tvååriga sponsoravtalet har gått ut och det finns

inget skäl att fortsätta. Enligt (fs) ska staden spara mycket pengar, och det skulle ju snedvrida konkurrensen om stan betalar så här mycket pengar till ett särskilt företag. Jag är ganska förvånad över att tjänstemännen föreslog fortsatt stöd.

Fyra mot tre

Med rösterna 4 mot 3 ströks

Rockoffpengarna, men i stället höjdes det allmänna evenemangsbidraget från 125.000 till 140.000 euro i budgetförslaget.

Stadsstyrelsens ordförande Johan Ehn (fs) stödde inte majoritetens tankegångar.

–Det tvååriga avtalet byggde på att stadsplanefrågan för Mariepark skulle vara

löst vid det här laget. Det är den inte. Därför tyckte vi att vi borde ha beredskap att teckna ett nytt sponsoravtal.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Dennis Jansson: Jag hoppas på fullmäktige

Dennis Jansson är besviken och bekymrad efter beslutet i stadsstyrelsen.

–Marknadsföringen är i full gång, och nu är det lika osäkert som det brukar om var vi får vara i sommar.

Han påpekar att det från stans sida sades för två år sedan att sponsoravtalet gjordes i väntan på en stadsplaneändring som fortfarande inte tillåter Rockoff i Mariepark.

–Nu sitter jag åter i en svår sits. Om 45.000 euro

saknas i min budget, så var ska jag ta de pengarna, undrar han mot bakgrunden av att stadsstyrelsen föreslår en ökning på 15.000 euro i den allmänna evenemangsbudgeten inför nästa år.

Han konstaterar att det kostar cirka 100.000 euro

mera att ordna Rockoff på Torget än i Mariepark och att den politiska majoriteten i och med beslutet ”än en gång gått mot stadsdirektören”.

–Han vill ha en trygghet i att evenemanget kan ordnas på Torget. Rockoff är trots allt det mest besökta evene-

manget på Åland. Nu hoppas jag på fullmäktige.

Fullmäktige tar upp frågan på tisdagens budgetdebatt. I fullmäktige har (lib) och (s) tillsammans 15 av de 27 ledamöterna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Somnade vid ratten

■En bilförare somnade på vägen hem från nattarbetet och körde av Svartsmaravägen i Finström. Singelolyckan inträffade i torsdags vid 9-tiden. Bilen körde av vägen och törnade mot en stolpe och skadade ett staket. Föraren fick endast lindriga skador.

Polisen ertrappade en bilförare vid en trafikkontroll i Hammarland i torsdags med att köra bil utan körkort.(ns)

Följ vädret direkt på nätet

■Så här i höstens varierande väder tipsar en läsare alla intresserade att gå in på Meteorologiska institutets hemsida, www.fmi.fi, där prognoserna uppdateras kontinuerligt.

Till exempel förutses det bli slask och plus en grader på fredag. Helgen ser likadan ut medan man nästa vecka varnar för en ny stormvarning. (mt)

Hammarland kvar på låg skatt

■HAMMARLAND. Även Hammarland hör till de kommuner som inför nästa år lägger sig på landets lägsta skatteprocent. Fullmäktige beslöt vid sitt senaste möte behålla procenten vid 16,5, en procentsats som man nu, efter höjningen i Mariehamn, delar med staden, Lemland och Saltvik. Även Grankulla i Mellanland torde nu ha höjt sin skatteprocent till 16,5.

Också fastighetsskatten blev oförändrad i Hammarland. Den allmänna fastighetsskattesatsen är 0,2. För fast boende debiteras ingen skatt alls medan övriga – till exempel fritidsboende – debiteras med 0,9 procent. (jk)

Sjöbjörnarna får inte bygga hamn

■Landskapsregeringen avslår seglarföreningen Sjöbjörnarnas ansökan om att få anlägga en småbåtshamn med byggnader och bryggor på Bötskär och Flyskär i Vårdö.

Sjöbjörnarna, en registrerad förening med Helsingfors som hemort, arrenderar området i 25 år genom legoavtal. Området är cirka 37 hektar stort och strandlinjen mot havet drygt 4 kilometer lång.

Ingen av styrelsemedlemmarna har hembygdsrätt eller är bosatt på Åland.

Vårdö kommunfullmäktige förordade inte ansökan. Föreningen påpekade inför landskapsbehandlingen att dess stadgar inte tillåter vistelser längre än två dygn i etapphamnar på legoområden, och att hamnen skulle gynna det åländska näringslivet.

Legoavtalet gav Sjöbjörnarna rätt till fritidsfiske på området. Den rätten var man redo att ge ifrån sig om det hade varit avgörande för landskapsregeringens beslut. (pd)

Missöde med företagstabell

■Ett tekniskt missöde ledde till att en gammal tabell publicerades vid sidan av årets tabell om bästa åländska företag i gårdagens tidning. Den korrekta tabellen låg till höger i reportaget.

Tom Pussinen blir ny vice-vd

■Alandiabolagen förstärker sin ledning och får Tom Pussinen som vice verkställande direktör. Samtidigt utsåg förvaltningsråden i Redarnas ömsesidiga försäkringsbolag och Försäkrings ab

Alandia Jan Limnell och Tony Karlström till direktörer i bolagen. Samtliga ingår nu i Alandiabolagens ledningsgrupp.

Pussinen är sedan tidigare direktör och ansvarig för bo-

lagens båtförsäkringsrörelse samt ansvarig för båtavdelningen. Limnell fortsätter som ansvarig för fartygsförsäkringsaktören Alandia marine medan Karlström är ansvarig för Alandiabola-

gens investeringsverksamhet.

–Vi verkar för tillfället i en utmanande omvärld. Utnämningarna är en förstärkning av vår ledningsorganisation som strävar efter

att befästa vår marknadsposition på den åländska hemmamarknaden, och att fortsätta utvecklas inom de exportmarknader vi verkar, säger vd Leif Nordlund i ett pressutskick. (mt)



Nära hus. Den förarlösa bussen stannade först när underredet slog i marken, då var det inte långt kvar till grannhuset.

Förarlös buss välte in i trädgård

En av Williams bussar rullade i går ner från parkeringen vid garaget i Jomala och stannade med bakkdelen mot ett uthus, inte långt från ett boningshus.
–Förmodligen var inte handbromsen ordentligt i lås, säger enhetschef Geir Lundberg.

Det var vid 15-tiden i går som den 16 ton tunga bussen av någon anledning kom i rullning på parkeringsplatsen vid Williams buss garage i Jomala.
–Marken lutar lite på platsen, säger enhetschef Geir Lundberg.

Över kanten

De cementblock som bildar en kant runt parkeringsplatsen ligger löst på asfalten och utgjorde inget hinder då bussen kom rullande. Bussen fortsatte över krönet och stannade först när underredet slog i den branta kanten. Då stod bussen med bakre delen tätt

mot ett uthus på grannhusets gård.

Hann inte stoppa

En busschaufför befann sig ute på parkeringen när bussen började rulla, men han hann inte fram för att stoppa fordonet.

–Bussen skulle precis köras in i garaget, så han trodde helt enkelt först att någon satt bakom ratten då bussen rörde sig, säger Geir Lundberg, som inte kan minnas att någon liknande hänt tidigare.

Bussar står, enligt Lundberg, parkerade med växeln i fritt men med låst handbroms.

Med lyftkran

Ingen person skadades vid incidenten och bussen, en Scania från år 2003, fick troligen bara mindre repor och bucklor. Bussen bärgades senare på kvällen med hjälp av en lyftkran.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463



Lös kant. Cementblocken runt parkeringen, vid bussgaraget i Jomala, står bara löst på asfalten. Bussen väger 16 ton och sköt lätt undan blocken när den kom i rullning. Foto: STEFAN ÖHBERG

Hus totalförstört efter brand

Ett bostadshus på Brändö Korsö blev i går helt utbränt efter en eldsvåda. Inga personer skadades.

Kockan 14.04 i går, fredag, gick larmet om en husbrand på Brändö Korsö.

–Det var frun i huset som upptäckte branden, men när Brändö FBK kom till platsen var huset redan helt övertänt, säger brandmästare Yngve Landström.

Det är ännu oklart vad som orsakade branden. Men polisen ska åka ut i dag, lördag, på morgonen för att påbörja en utredning.

Huset blev helt utbränt och förstört av branden, men ingen person skadades.

Först ryckte tre brändö-

brandkårister ut till platsen, men när det visade sig att det var allvar åkte genast över 10 personer till platsen.

–När det händer sådant här i skärgården så ställer alla genast upp, mycket solidariskt, säger Yngve Landström.

Tre med helikopter

Tre brandmän från räddningsverket åkte ut till Korsö med helikopter för att ge rökdykarassistans.

De åkte sedan tillbaka till fasta Åland med färjan på kvällen, med Brändö FBK stannade vid brandplatsen för att sköta efterbevakningen.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463



Enplansvilla upp i rök. Ett egnahemshus på Korsö, byggt på 1970-talet, eldhärjades i går. Branden startade på eftermiddagen och när Brändö FBK kom till platsen var huset helt övertänt. Foto: EVALD BERG

Höjda avgifter, indragna turer

Trafikavdelningens förslag om indragen skärgårdstrafik omarbetas, men höjd fordonsavgift och minskade turer finns kvar.

Som Nyan tidigare berättat står skärgårdstrafiken inför ett besparingskrav på 160.000 euro.

När trafikavdelningen skickade ett remissförslag om indragen turlista till skärgårdskommunerna lyfte taket. Samtliga kommuner svarade att det var oacceptabelt.

Förslaget ändras nu i grunden, men indragna turer finns fortfarande med.

–Rent generellt ser man på de turer som har den lägsta beläggningen, säger trafikminister Runar Karlsson (c). Det finns de turer som bara har en till två bilar och de borde man kunna ta bort i så fall.

Minska utgifter

Höjda fordonsavgifter med tio procent finns fortfarande kvar i besparingsplanen, men det menar Runar Karlsson inte täcker besparingskravet.

–Vi behöver öka på inkomsterna och minska lite på utgifterna. Jag upplever inte att vi pratar om några stora förändringar.

Förslaget omarbetas nu för att vara färdigt på måndag.

–Vi vill ha turlistorna tryckta och klara till vintern till fördel för turismen, säger han.

Vad säger du till läsare som tycker att det är obefogat med besparingar i skärgårdstrafiken när Ålandsdagarnas budget kunde överskridas med ca 600.000 euro?

–Det är andra som överskridit sina konton. Det är beklagligt och det har man också reagerat på. Men det går inte att jämföra.

Varför inte?

–Det hamnar inte inom samma ekonomiska område.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Turismtema i Ålands radio

■ Ålands radio satsar i nästa veckas sändningar på att granska den åländska turismen ur olika infallsvinklar. På måndag sänds ett program med fokus på skärgårds- och båtturism, på tisdag granskar serviceandan bland åländska företagare och på onsdag handlar det om golf- och konferensturismen.

Slutligen direktsänds på torsdag 16.15 en debatt under rubriken ”Turismen, Ålands heliga ko – men mjölkar den?”. (mt)

■ **Juridisk byrå** Svante Fagerlund Ab har registrerats i Mariehamn. Föremålet för bolagets verksamhet är juridiska tjänster. Bolaget kan även förvärva, besitta och överlåta värdepapper samt fast egendom. Aktiekapitalet är 2.500 euro.

■ **Svenska** medborgaren Julia Camilla Alms i Saltsjö-Boo får äga fastigheten Robertsvik i Hellestorp. Alms, som är bröstarvinge efter sin mor, har köpt en fjärdedel av av sin bror och fått hälften av sin far som förskott på arvet.



Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn
CECILIA

Myndig



CAROLA BAÉR
Namn: Carola Baér.
Bor: i Mariehamn.
Fyller 18 år: den 23 november, i morgon söndag.
Familj: mamma, **Leif, Christoffer, Jenny** och **Jessica** samt pappa.
Skola/jobb: går på Ålands yrkesskolas kocklinje.
Intressen: djur.
Gratuleras av: mormor, morfar, mamma, Leif, Christoffer, Jenny och Jessica. Bilden av Carola har av allt att döma några år på nacken. Den är inlämnad av **Kristina Baér**.

Gratulerar 60 år

BO MATTSSON
Namn: Bo Sixten Mattsson.
Född: den 27 november 1948 i Saltvik Kroklund.
Bor: i Saltvik Toböle.
Yrke: lastbilschaufför.
Intressen: tidigare idrott, numera mest stugan.
Familj: sambo **Helena Jansson**, två söner med familjer och Helenas barn med familjer.
Födelsedagen: bortrest.

Döda

REGINA ENQVIST
Den 15 november avled efter en tids sjukdom **Regina Marita Enqvist** från Saltvik Haraldsby. Hon var född den 30 juli 1936 i Sund.
Regina Enqvist levde ett anspråkslöst liv.
Hon gick i Ålands lyceum och Ålands folkhögskola. Därefter utbildade hon sig till sjuksköterska och var yrkesverksam vid Ålands centralsjukhus, på den medicinska avdelningen, hela sitt yrkesverksamma liv. Hon bosatte sig då i Mariehamn.



Efter pensioneringen vistades hon mycket hos sin gamla mor, **Tyne Enqvist**, i Saltvik Haraldsby och hjälpte henne att sköta hus och trädgård. Hon skötte om sin mamma fram till hennes död för fem år sedan.
Regina Enqvist tyckte mycket om djur och natur. Hon läste gärna, både facklitteratur, och skönlitteratur, och då gärna åländska romaner.
Närmast sörjande är brodern **Torsten** med familj samt släkt och vänner.

Döda

FRODE CLEMES
Den 13 november avled **Frode Karl Reidmar Clemes** i Mariehamn. Han var född den 2 november 1923 i Hammarland Näfsby och änkemann sedan ett par år tillbaka efter **Annely**, född **Snellman**.
Frode Clemes växte upp som sjätte barnet i en syskonskara om åtta syskon. Han har själv kallat sin uppväxt för ljus och sorglös, så nära en idealisk uppväxt man bara kan komma.
Familjen bodde på skolan i Näfsby eftersom fadern var skollärare där och meningen var att Frode Clemes skulle gå i sin pappas fotspår. En lungsjukdom bidrog dock till att han inte kom in på lärarseminariet och efter kriget bytte han bana och studerade vid Vasa tekniska skola, där han utexaminerades som byggmästare 1949. Han hade senare i livet uttryckt att yrkesvalet var en ”lyckospark” och han trivdes stort med sitt arbete.
Han var med om att bygga Ålands centralsjukhus i början på 50-talet. 1955 anställdes han



av **Algot Johansson** till Sallybolaget och arbetade där med byggandet av hyresbostäderna kring Ålandsplan. Han stannade i företaget i 18 år och flyttade sedan till Ålandsbanken, där han arbetade med bankens fastigheter fram till pensioneringen 1987. Även efter pensioneringen arbetade han i närmare 20 års tid med att rita hus och fungera som konsult vid olika husbyggen.
1950 gifte Frode Clemes sig med sin **Annely** och makarna byggde ett hem åt sig i Mariehamn.
Fritiden ägnade han mycket åt litteratur och musik. Han var känd som en snäll, följsam och nöjd person.
Närmast sörjande är fyra syskon med familjer.



Ny på Åland
☆☆☆

Albin föddes 22 oktober klockan 13:21. Vikten var då 3.615 gram och längden 50,5 cm. Mamma är **Terese Östlund** och pappa **Robert Widing**. Med på bilden är även hunden **Tiger**. Familjen bor i Mariehamn.
Foto: PRIVAT



Albert 1,5 år har blivit storebror till en pojke. Lillebror föddes den 15 november klockan 22.46. Han var 52 cm lång och vägde 3.750 gram. Föräldrar är **Christian Häggblom** och **Marissa Era**. Familjen bor på Dalkarbyvägen i Jomala.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS



Mirjam ska lillasystern i den här familjen heta. Hon föddes den 17 november klockan 12.25. Hon var 54,5 cm lång och vägde 4.690 gram. Storebröder är **Lucas**, 6 år, och **Caspian**, 4 år och 9 månader. Föräldrar är **Alfons** och **Maria Boström**. Familjen bor på Föglö.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

DÖDA



Vår käre
John Enzo Lemberg
* 14 februari 1932
† 6 november 2008
Älskad – Saknad.

*Förlustens hela storhet jag ej har fattat än
vet blott att jag har mistat
min allra bästa vän.
Då viskar jag de orden
de vackraste jag vet
Du var mitt allt på jorden
och min i evighet.*

Marita

*För alla fanns rum
i Ditt hjärta
För alla Du gjorde Ditt allt
Du deltog i glädje
och smärta
Tack kära Pappa för allt.*

**Ken och Maria
Ann och Åke
Eva och Leif**

*Vi binder en krans av minnen,
de vackraste och finaste vi har
Vi vet att den aldrig skall vissna
hos oss finns Du alltid kvar.*

**Leonard och Andrea
Maria, Sara och David
Anders, Tommy och Mikael
Johanna och Michaela**

**Rebecca, Sofia
Peter, Joakim**

Sörjd och saknad av

bror Sven med familj

Övrig släkt och vänner

Jordfästningen äger rum lördagen den 29.11 kl. 13.00 i St Görans kyrka i Mariehamn. Minnesstund i Birgittagården i Lemland vartill alla vänligen inbjudes.

DÖDA



Vår käre bror, sväger,
farbror och morbror

Frode Clemes
* 2 november 1923
† 13 november 2008

har hastigt lämnat oss
i stor sorg

**Frej, Femmy, Fjalar, Faste
med familjer,
syskonbarn med familjer**

**Raija med familj
övrig släkt och vänner**

*Följ mig, broder, bortom bergen,
med de stilla, svala floder
där allt havet somnar långsamt
inom bergomkransad bädd...*
Dan Andersson

Jordfästningen äger rum fredagen den 28.11 kl 13.00 i Mariehamns begravningskapell. Minnesstund därefter i Jomala församlingshem

TACK

Tack

alla, alla,alla
som på olika sätt
kom ihåg mig på
min födelsedag

Annsöfi

Katolsk och ortodox mässa på lördag

■Lördagen den 22 november kl 10.00 hålls katolsk mässa i Margaretagården med fader **Peter** från Katolska församlingen i Åbo och samma dag och samma tid hålls ortodox liturgi i S:t Mårtens kyrka med kyrkoherde **Durac** från Åbo ortodoxa församling.
–Lördagen är alltså en speciell dag för ortodoxa och kato-

liker på Åland, meddelar kyrkoherde **Jan-Erik Karlström** i Mariehamns församling.

Fader Peter besöker Mariehamn regelbundet, men kyrkoherde Durac håller nu ortodox liturgi efter en längre paus. Rumäniens Helsingforsambasadör efterlyste ett gudstjänstliv för de många ortodoxa som finns på Åland. (ka-f)



Nu kan man boka gravplats på månen

■ En amerikansk begravningsbyrå vid namn Celestis som har specialiserat sig på att skicka kremerade människors kvarlever i jordens omloppsbana börjar nu ta upp beställningar från dem som vill få små kapslat med sin aska placerade på månen.

Det uppger Dagens Nyheter från den 16 november.

Redan nästa år kan första månleveransen blir klar. Människor har redan bokat plats.

–Vi kan skicka upp till 5.000 kapslar till månens yta, säger företagets grundare **Charles M Chafer**.

Celestis hoppas kunna ordna en kyrkogård på månen med små symboliska mängder av aska som framtida släktingar kan besöka via kommersiella månturer.

Att skicka ett gram kremerade kvarlevor till månen kostar 9.995 dollar. Billigare



Kyrkogård? Adjö lilla farmor... Snart ges möjlighet att få sin aska placerad på månen.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

är det att bara skicka ut askan i jordens omloppsbana. Det kostar 700 dollar. Mer att läsa finns förstås på internet. Bland annat på www.celestis.com/services_luna.

Kom ihåg

■ ■ **ABF-Åland:** Ny kurs i "Hur man använder GSM-telefonerna mångsidigt". I Vikingahallen i Jomala tisdag 25.11 kl 18.30. Fritt inträde. Ev. frågor tel 16 707.

■ ■ **Allsvensk samling:** Sekreteraren ber de medlemmar som inte betalt medlemsavgiften för 2008 att göra det före 1.12.

■ ■ **Bomarsundssällskapet:** Höstmöte måndag 24.11 kl 19.00 på hotell Arkipelag, Matrosrummet.

■ ■ **Eckerö pensionärsförening:** Höstmöte i Ekergården onsdag 26.11 kl 13.00. Stadgeenliga förhandlingar och underhållning med dragspel av Rainer, Kalle och Henry. Välkomna.

■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Julfest på Soltuna onsdagen 10.12. Busstransport från Klubblokalen kl 17.30 via Ålandsvägen, Klinten, Strandnäs, Jomala och Godby. Julbord dukat för 38 e/pers + 10 e buss tur/retur. Anmäl dig/er senast 28.11 till Lena 050 445 5449 eller lena@obscurafoto.org och anmäl er var ni stiger på.

■ ■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte 25.11 kl 19.00 i Marthabo.

■ ■ **Hammarlands äldreomsorgskommitté:** Hammarlänningar, kom ihåg äldreomsorgskommitténs inbjudan till diskussionstillfälle om äldreomsorgen nu och i framtiden i Hammarland. Möte på Hammargården måndagen den 24 november kl 18.00. Välkomna.

■ ■ **Hemslöjdsgillet i Mariehamn:** Höstmöte torsdag 27.11 kl 18.30 i Stadsbiblioteket. Styrelsen.

■ ■ **Rönngården:** Stickkafé tisdag 25.11 kl 18.00-20.00. Alla välkomna!

■ ■ **Södra Lemlands Marthaförening:** Söndag 14.12 ordnas Luciafest på Solkulla. Alla barn som vill vara med i luciatåget träffas på Solkulla tisdagen 25.11 kl 18.30. Om du har frågor, ring Marika tfn 040 769 2777 el. 35 411.

■ ■ **Vårt Hjärta/Tittutverksamheten:** Träff på måndag 24.11 i S:t Mårtensgården kl 11.00-13.00. Välkommen också utan föränmålning!

■ ■ **Vårt Hjärta/Strokegruppen:** Julkaffe hos Åsa och Lars-Johan måndag 1.12 kl 18.00. Anmälan och ytterligare info, senast 26.11, Annette tel 14 195, 0457 5958 533.

■ ■ **Ålands flicklottor och soldatgossar:** Ordinarie höstmöte måndag 24.11 kl 13.00 i lokalen i Gamla tullhuset. Stadgenliga förhandlingar. Historikboken refereras och kan hämtas av dem som ännu inte fått den.

■ ■ **Ålands fredsförening-Emmaus:** Höstmöte i Emmaus lokaler vid Köpmansgatan onsdag 26.11 kl 19.00. Stadgeenliga förhandlingar. Göte Winé berättar om sitt arbete som ungdomslots och vi besöker Kapults nya butik i grannhuset. Kaffe, te och smörgåsar. Alla välkomna!

■ ■ **Ålands hörsselförening:** Kom med på shoppingresa till Uppsala lördag 6.12! Buss avgår från Bussplan i Mariehamn kl 7.30 och färjan avgår sedan från Eckerö kl 8.30. Vi är tillbaka i Eckerö på kvällen kl 22.45 och anländer till Bussplan i Mariehamn vid 23.30-tiden. Anmäl dig till Handicampens reception tel. 527 360 senast 28.11. Varmt välkomna!

■ ■ **Ålands mångkulturella förening:** Simkurs för kvinnor i Folkhälsans allaktivitetshus, Skepparg. 11 med start måndag 1.12 kl 18.00. Avgift 10 euro. Anmälan fr.o.m 24.11 till Sara tfn 0400 419 059 el. Bitä 0400 844 295.

■ ■ **Ålands räddningshundsklubb:** Intresserad av räddningshund sverksamhet, vid intresse/frågor ring Gunnar tel. 0457 052 7369 el. Linda tel. 040 512 9546.

■ ■ **Ålandsforskarna:** Höstmöte tisdag 25.11 kl 19.00 i Ålands hotell och restaurangskola, Mariehamn. Stadgeenliga förhandlingar. Karl-Johan Edlund håller föredrag under rubriken: "Vi flydde kriget"/baltiska flyktingar på Åland under WWII.



Fräscht på toa. Alla vill vi att det inte bara ska vara rent på toaletter och badrum. Och inte nog med det – det måste se rent ut också. Om inte kanske det är dags att dra över med tandborste.

Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Hur får jag det fräscht på toa?

Fråga: När det blir fullt mellan kaklet – vad göra? Jag har provat med ättika, det hjälpte inte.

Jomaladam

Svar: Bläddrade i mina gamla hemmatips och konstaterade att det handlade om kakel den 11.2 2005. Det är länge sedan...

Du menar säkert fogmassan när du skriver. Är smutsen redan där så är det ganska svårt att få bort den för fogmassa vill dra åt sig smuts eftersom det är ett poröst material.

Prova med ett milt lösningsmedel till att börja med, till exempel diskmedel. Skura med borste eller ännu bättre en gammal tandborste så att du kommer åt just fogarna. Låt verka en bra stund och skölj sedan med vatten. Hjälper inte det behöver du prova med ett surt



rengöringsmedel. Behöver du ännu mera dunder är det bra att fråga i en butik där de är spe-

cialiserade på rengöring. Fråga och berätta.

Är det fogarna i köket handlar det oftast om fett och smuts som fastnat och sugits in i själva massan. Fogarna i badrum och våtrum är oftast igenkalkade och det kräver medel som biter på kalk så som citronsyra eller ättika. Gör första hjälp alltid då du duschat och skölj väggarna med bara vatten så att hårvårdsmedel, balsam och tvålrester inte sugs in i fogarna, då är det bara kalken som skall bort. Det finns fina men starka medel i städbutikerna som fixar det mesta, om än inte alltid så miljövänliga. I farstur och tamburer är fogarna utsatta för sand, jord och lera vilket går att sopa eller dammsuga upp förutsatt att det är torrt. Hur som helst så gäller det för alla fogar en gemensam regel – håll rent regelbundet,

torka genast bort fläckar.

Om man har möjlighet att påverka och vara med och välja färg på fogmassan redan innan den lagts mellan kaklen så kan man ju välja en mörkare färg där det inte syns smuts, därmed inte sagt att mörka fogar inte behöver hållas rena. Ljusa fogar blir alltid "grådaskiga" förr eller senare. Man kan förbehandla fogar med olja eller medel avsett för fogar. Fråga i specialbutikerna.

I sista hand kan man faktiskt skrapa bort ytskiktet av fogmassan och foga om på den gamla massan. Det förutsätter att man får bort så mycket ytskikt att allt fett kommer bort, annars blir det problem med den nya ytan. Detta är ett gediget jobb som kräver tålmod och kanske också en van hand, så går det lättare och fortare.

Tina

OBS! Det händer

LÖRDAG 22.11 AUKTION

■ ■ **Föglö Sanda kl 19.00.** Handarbeten, bakverk, matvaror och lotteri.

BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 16.00.** Madagascar 2. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** Madagascar 2. T.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** 007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

DANS

■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Conny Henrix.

LILLAJUL MARKNAD

■ ■ **Vårdö Vargata marknadsplats kl 11.00-14.00.** Fisk, lådor, slaktgryn, sötost, bröd, töftöskorpor m.m.

MUSIK

■ ■ **Idrottsgården kl 18.00.** NIPOP Festival.
■ ■ **Sturm and Drang, Finland, Surferosa, Norge, Those Dancin' Days, Sverige, Oriel Joans, Sverige och The Peegees, Åland.**
■ ■ **Folkhälsans allaktivitets-**

hus kl 19.00. Christina Kjellsson från Sverige.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Take Cover
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Masters of Rock.
■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Chilli-hounds, klassisk rock.

RADIO

■ ■ **Radio Vega kl. 20.50** (med repris 25.11 kl. 23.05). Kulturprogrammet Ratatosk diskuterar Kjell Westös och Peter Hägerstrands musikaliska "anti-musikal" på Svenska Teatern i Helsingfors.

TEATER

■ ■ **Mariehamns stadshus kl 19.00.** "Aldrig i livet". Fars av Dave Freeman i regi av Synnöve Westerberg.

SÖNDAG 23.11

BIO
■ ■ **Bio Savoy kl 15.00.** Madagascar 2. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 17.00.** Madagascar 2. T.
■ ■ **Bio Savoy kl 19.00.** 007,

Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

KONSERT

■ ■ **Musikinstitutet 15.30.** Pianoeveningarna ger en matiné-konsert på Ålands musikinstitut.

TEATER

■ ■ **Mariehamns stadshus kl 19.00.** "Aldrig i livet". Fars av Dave Freeman i regi av Synnöve Westerberg.

ÖPPET HUS

■ ■ **Strandnäs FBKs lokal, Karlbergsv. 12, kl 13.00-15.00.**
■ Fredrik Fredlund har sin dragracing-MC på plats.
■ Undervisning i brandskydd i hemmet.
■ Försäljning av bakverk, grillkorv m.m.
■ Barnen får åka brandbil och skylift.
■ Frågerunda.
■ Uppvisning av juniorerna.
■ Lotteri.

MÅNDAG 24.11

BIO
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.**

Madagascar 2. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** 007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

BOKCAFÉ

■ ■ **Röda Korsgården kl 14.00.** Doris Ingman presenterar Stefan Snellmans bok "Skärvor och helhet".

MÅNGKULTURELLT CAFÉ

■ ■ **Café Bönan kl 18.00-21.00.** Vi kommer att närmare bekanta oss med Baltiska länder och lära oss vad de har gemensamt och vad som skiljer de åt. Vi diskuterar även relationerna mellan de tre länderna under rubriken "Tre systrar eller ...?".

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

ÖPPET HUS

■ ■ **Vårdö Solhult kl 18.30.** Öppet hus för stora och små barn. De mindre barnen bör helst ha en förälder med.

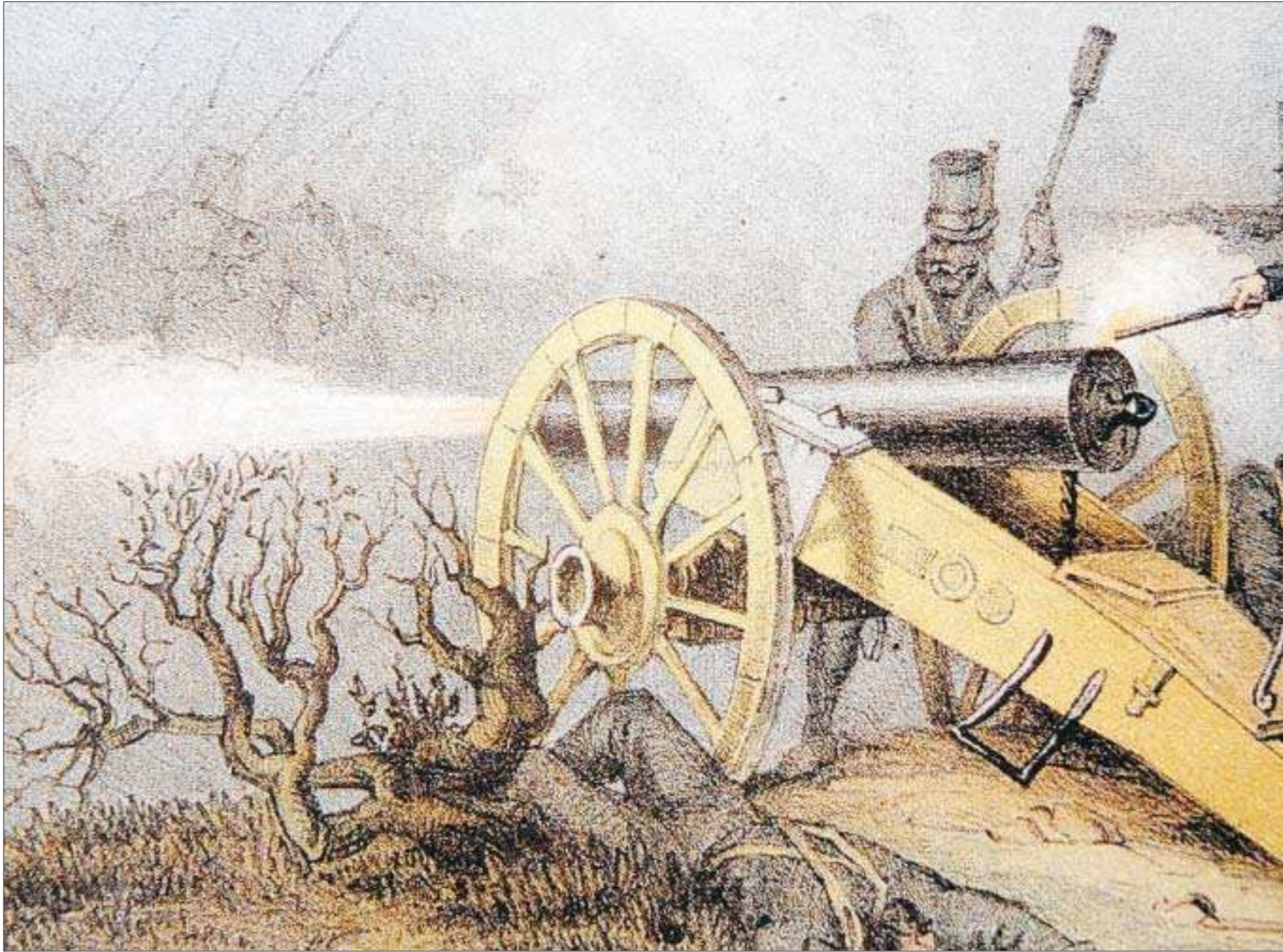


Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Sexhundra år av gemensam historia, arvet efter Luther och socialdemokratins ledande roll i samhällsbygget har gjort Sverige och Finland förvånansvärt lika.

LARS SUND, författare och österbottnings i Uppsala, i Ny Tid



Krig. En svensk kanon ger eld vid slaget i Oravais, detalj av bild ur "Taflor till Fänrik Ståhls sägner" av Theodor Staaf. Bilden ur boken "Kriget som bär Napoleons skugga".

Snabblektion i finska kriget

Litteratur

Nya böcker.

Lars Lundin: "Kriget som bär Napoleons skugga", Schildts, och "Finskt krig svenskt arv" av Tom Gullberg, Nils Erik Forsgård och Joachim Mickwitz, Söderströms.



Tvåhundraårsjubileet av kriget 1808-1809 har utlöst en mindre bokflod. Tidigare har jag i Nyan recenserat **Martin Hårdstedts** "Finska kriget 1808-1809" och nu är det dags för två nya böcker: "Kriget som bär Napoleons skugga" av **Lars Lundin** och "Finskt krig svenskt arv", Finlands historia genom nyckelhålet 1808-1809" av **Tom Gullberg**, **Nils Erik Forsgård** och **Joachim Mickwitz**.

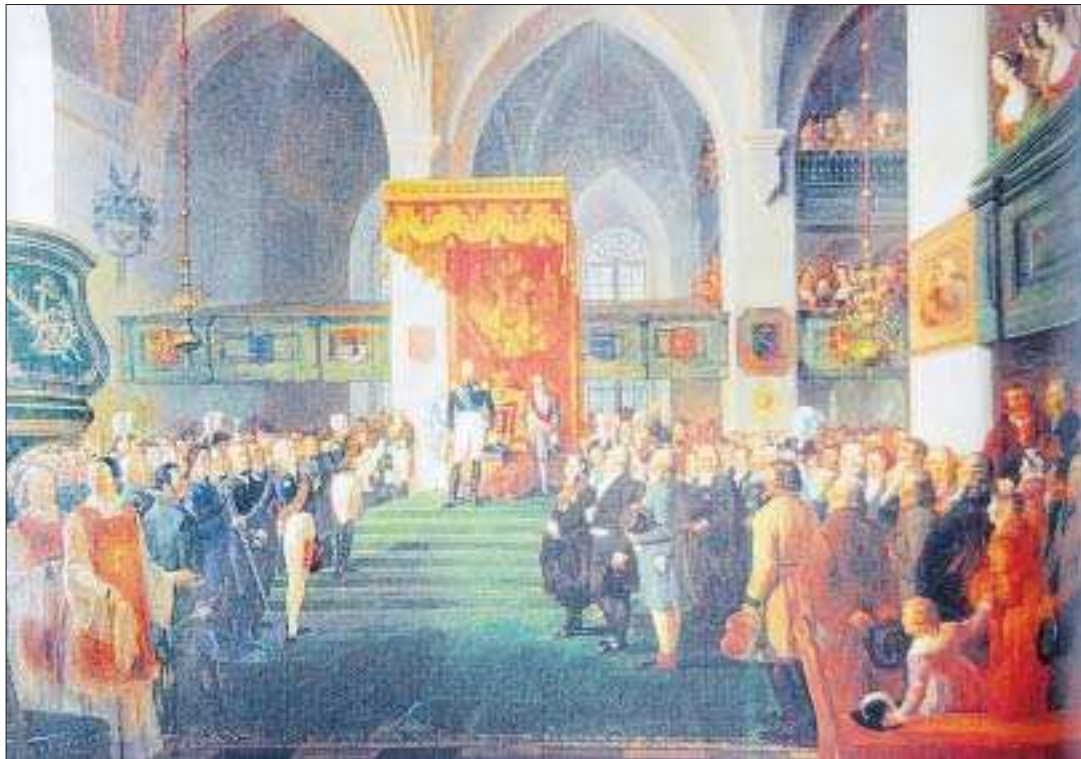
Hyfsad bild snabbt

Lundin har tidigare skrivit böcker om de finska bygderna i Sverige. Kriget som bär Napoleons skugga är en kronologisk framställning av krigets förlopp. På baksidestexten utlovas att man med hjälp av boken på en eftermiddag kan skaffa sig en hyfsad bild av Finska kriget, och boken håller det löftet. Bland annat bjuds läsaren på två sidor om det åländska upproret.

Om man istället är intresserad av vilka konsekvenser kriget fått på längre sikt kan man läsa "Finskt krig svenskt arv". Författarna har en bakgrund som

forskare inom historiedidaktik, idéhistoria och historia, och boken är ämnad som lärobok på gymnasienivå. Den bör emellertid kunna vara intressant för en betydligt bredare läsekrets.

Bara en tredjedel av boken ägnas åt själva kriget, medan huvudparten behandlar de verkningar kriget haft på längre sikt för Finland och Sverige. Huvudtesen är att man i såväl Sverige som Finland velat glömma att länderna en gång var en integrerad helhet, och att Finland före 1809 aldrig varit någon politisk eller administrativ enhet utan endast ett vagt geografiskt begrepp. Inom finsk nationell historieskrivning ville man påskina att det existerat ett Finland före införlivandet med det svenska riket, ett införlivande som beskrevs som en ockupation. Även i Sverige började man strax efter förlusten av Finland anakronistiskt beskriva de kvarvarande delarna av riket som det "egentliga" Sverige. Författarna menar att eftersom svenska historiker aktivt kom att engagera sig i att Åland skulle anslutas till Sverige så hade de ett intresse av att skapa en historisk åtskillnad mellan Finland



Regentförsäkran. Tsar Alexander I avger sin regentförsäkran i Borgå domkyrka, här i Robert Wilhelm Ekmans version. Bilden ur boken "Finskt krig svenskt arv".

och Sverige, givetvis med Åland placerat i "egentliga Sverige".

Centrum – periferi

På bägge sidor av Bottenviken har man alltså målat upp en bild av Finland och Sverige som separata enheter redan före 1809, en bild som samtidigt inte alls skulle ha känt igen. Författarna menar, liksom många andra historiker före dem, att det är mer riktigt att tala om centrum och periferi. Svealand, Götaland

och sydvästra Finland hörde till det svenska rikets centrum, medan Småland, Västerbotten, Österbotten, Karelen och Savolax utgjorde periferi.

Alla svenskar

I boken pekas även på alla de likheter inom administration och rättsväsende som de bägge länderna har i arv från de gemensamma seklen. Författarna framför rentav i sista stycket tanken att alla finnar är svensk-

ar, vilket är en god sammanfattning av boken.

Boken avslutas med ett antal frågor till läsaren, och man får även huvudredaktörens epostadress för att kunna fortsätta debatten direkt med författarna. Till projektet hör även ett pedagogiskt dataspel som återfinns på adressen <http://www.sls.fi/krutdurken> på internet.

JANNE HOLMÉN

En utställning med akvareller av

Rita Krestjanoff visas nu på Pettas café i Geta. Dessutom visar man en utställning med arbeten av den välkände modellbyggaren **Viktor Anderssons** med Albanus och Linden samt litteratur, konst, och modellbygge under arbete.

Rita Krestjanoff har under år arbetat hos Finnair som Senior Art Director och är, enligt utställningsarrangörerna, känd för sin effektivitet och kreativitet.

– Hennes konstverk blev alltid berömda på den internationella arenan, Finnair mottog talrika priser för hennes affischer och broschyrer, skriver man i ett pressmeddelande. □

Tidskriften Lifes bildarkiv

finns nu tillgängligt på nätet via sökmaskinen Google. I den nedlagda tidningens bildsamling finns en del av 1900-talets kändaste fotografier, skriver FNB-AFP.

Via Google kommer man åt Lifes bildarkiv med omkring tio miljoner fotografier, meddelar Time Inc, som ägde Life. Man skall finna bilderna både via Google.com och Google Image Search.

Privatpersoner och forskare får använda bildmaterialet gratis. Rättigheterna tillhör Times.

I arkivet finns bilder av en rad berömda fotografer. Här finns också **Abraham Zapruders** film om mordet på president **John F. Kennedy** och **Hugo Jaegers** bilder från Nazityskland.

Enligt Time visas 97 procent av Lifes bilder nu offentligt. Bildarkivet överförs till nätet under de närmaste månaderna. □

Jazzmanifestation skall det bli i Sverige

meddelar Nätverket svensk jazz. Lördagen den 29 november kommer det spelas jazz på Sveriges centralstationer, torg och köpcentrum på ett femtiotal platser. Såväl professionella musiker som amatörer spelar i samarbete med landets jazzklubbar. Dessa aktiviteter markerar starten för kampanjen "Släpp in jazzen", som drivs av nätverket som kämpar för att jazzen ska bli erkänd i svensk kulturpolitik.

I Stockholm spelar föreningen Sveriges jazzmusikers den 29 november på Cityterminalen i fem timmar med start kl 12.00. □

Dramaten spelar åter live via satellit

på Folkets Hus-biografer runt om i Sverige. Lördagen den 29 november är det åter dags för livesändning med efterföljande publik-samtal. Efter förra årets lyckade direktsändning av **August Strindbergs** "Dödsdansen" är det nu **Federico García Lorcas** kritikerhyllade "Bernardas hus" med bland andra **Marie Göranzon** och **Anita Wall** i

Beröm får Leila att känna sig uppåt

Leila Portnoj, den åländska jazzens Grand Old Lady är uppåt. Hon har fått fina recensioner för skivan som kom i våras.

–Visst mår man bra när kunniga recensenter tycker att jag är bra, säger hon med ett skratt.

Skivan som hon släppte i maj heter "Leila Portnoj Sings!" och är en slags sammanfattning av en lång jazzkarriär. Den innehåller tre olika inspelningar, alla gjorda med professionella musiker och vid olika tidpunkter, 1986 i Helsingfors med bland andra **Antti Sarpila**, och **Ossi Runne** samt 1989 och 1999 i Mariehamn med svenska jazzmusiker som **Lasse Sjöström** och **Gösta Nilsson**.

Samlingsskivan är gjord på åländska Aktivmusik Ab och Leila framhåller att hon hade ett mycket gott samarbete med **Jan-Peter "Jampa" Jansson** och **Johan Hansen**.

Goda musiker

Glad är hon inte bara över att skivan kom till utan också över att hon fick möjlighet att göra inspelningarna i samarbete med så goda musiker. Den första sessionen i Helsingfors 1986 gjorde hon på inbjudan från rundradion.

–Det var **Cay Karlsson** på Yle som hört mig någonstans och ville att jag skulle komma till Helsingfors för att göra studioinspelningarna, berättar hon.

Samlingsskivan som släpptes i maj har sålt bra och hon förmodar att det ligger ett stort mått nostalgi bakom, att de som hört henne ända från Socistiden gärna köper skivan.

Och på det kommer nu de goda recensionerna.

"Alldeles utmärkt"

I Svenska Tradjazzpulsens skriver **Lasse Mattson** om "en alldeles utmärkt jazz-sångerska från Åland" och om en "mogen lady med alla de egenskaper som en ung jazzinger skall ha: pipa, feeling, stundom trevligt tilltagsen fraser och perfekt uttal, där hon sjunger på idel engelska på alla spår". Mattsson skriver också om en "förmåga att välja utmärkta musikanter, som alla sannerligen inte torde ha tvekat att spela med henne". Och han tillägger: "Ett proffs!".

Den andra recensenten som Leila gläds över är **Åke Grandell** som i finlands-svenska Kuriren skriver att det svänger "komfortabelt" om henne och att hon "vet hur man handskas med en



Får beröm. Leila Portnoj med jazzskivan som hon släppte i maj och som nu får beröm i musikspalterna.
Foto: JONAS EDSVIK

text" och om hur man kan "smycka ut melodilinjerna utan att tappa bort den röda tråden".

Men inte bara jazz...

–Fast just nu är jag faktiskt litet trött på jazzen, säger Leila Portnoj med ännu ett smittande skratt.

Jazzen ger för lite förnyelse menar hon. Musikerna kör på i gamla hjulspår.

–Nu lyssnar jag mest på klassisk musik, på **Astor Piazzolla** och, inte minst, bossanova.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Traditionell Lilla julmarknad på Jan Karlsgården i Sund
lördagen den 29 november kl 10–15.

Försäljning av åländskt hantverk och lokala läckerheter.

Ålands tomte och tomtemor på plats

Luciakandidaterna uppträder kl. 12 och 14

Välkommen!

Arrangör: Sund Kultur rf

LILLA JUL PÅ SLOTTET

Slottsglög och pepparkaka serveras i Borgstugan

- Kvartett ur Flera Röster uppträder kl. 13. Försäljning av jultskivan
- Lisco finns på plats med aktuella åländska julklappsböcker: bl a den allra senaste delen av "Det åländska folkets historia del IV 1808-1920". Ralf Svenblads "Åländska ord till vardags och till finbär". Stefan Snellmans "Skärvar o helhet. Minnen och tankar, nya historieboken Tidernas Åland"
- Håkan Kulves och Juha Pykäläinen signerar boken "Travestier och bryderier" kl. 13-15

Entré 2€/vuxen 1€/barn (glögg och pepparkaka ingår)

Öppet kl. 11-15.30 Välkomna!

Julmarknad

ECKERÖ POST & TULLHUS

Lördag 29 och söndag 30 november
Lördag 6 och söndag 7 december
kl 12.00 - 16.00

Medverkande: Konsthantverkare, konstnärer, författare. Naturprodukter, smakupplevelser och julsånger m.m. Julgubbens postkontor och Mercedes Chokladpraliner. Välkomna!

Gästhem och Café Lugn & Ro
i samarbete med
ECKERÖ LINJEN

Annonsera i den tidning du själv läser!

VERNISAGE Tisdagen den 25.11.2008, kl. 18 MÖJLIGHET TILL FÖRÄNDRING - ung filmkonst i Norden

26.11.2008-11.01.2009

Ålands Konstmuseum med

**TAMAR GUIMARÃES OCH
NANNA DEBOIS BUHL
GORAN HASSANPOUR
TELLERVO KALLEINEN OCH
OLIVER KOCHTA-KALLEINEN
BENDIK KALTENBORN
JOHAN KARRENTO
TINA NYKVIST**

Utställningen öppnas av:
GUÐRÚN ÖGMUNDSDÓTTIR,
styrelseordförande NIPÅ
RENÉE PADT, kurator
ANDREA REUTER, filmrecensent
(Filmkrönikan SVT)



norden

Nordens Institut på Åland



ÅLANDS KONSTFÖRENING R.F.

ÅLANDS KONSTMUSEUM

MÖTEN KRING KONST

onsdagen den 26.11.2008 kl 18.00

ANDREA REUTER och **RENÉE PADT**

samt deltagande konstnärer samtalar kring utställningen.

PORTRÄTTET / Kurt Eriksson, 76 år, solstråle

Jorden runt på 44 år

Han behärskar många olika språk och har varit överallt förutom i Australien och Nya Zeeland. På oroliga platser i världen har han behållit lugnet och även om tråkiga saker händer är han ständigt optimistisk.

Fast hans verklighet är svart-vit är Kurt Eriksson en ovanligt färgstark person.

Han skulle röntgas. Jod som kontrastmedel. Något gick fel. Fastbunden i britsen som vändes upp och ned. Allt jod rann ner i huvudet.

Sjukhuset erkände aldrig att de hade begått något fel, trots att Kurt blev blind och förlorade sitt balanssinne. Han kunde inte behålla någon mat och höll på att magra bort. En hypnosläkare satt på hans sängkant och bad honom att tro på den alternativa läkemetoden.

Hypnosen gjorde att han kunde behålla sitt honungsvatten. Efter några år var han återställd. Han fick tillbaka synen, men färgerna var förlorade för alltid.

–Jag ser bara svartvitt, så det lönar sig inte med läppstift, säger han och blinkar.

Så hanterar han motgångar, med glimten i ögat. Nu låter det som jag har känt Kurt i hela mitt liv, men efter fem minuter kändes det faktiskt så. Som att möta en gammal vän.

I Annas shop i byn Grundsunda på Vårdö är det varmt och ombonat. På väggarna hänger otaliga konstverk och gulnade fotografier. Fartygen trängs med landskapsmåleri och den maritima känslan förstärks av trosor och gamla uniformer. Som om en överstyrman kastat av sig rock och mössa på en spik uppe vid taket och sedan vinglat iland på sina sjöben.

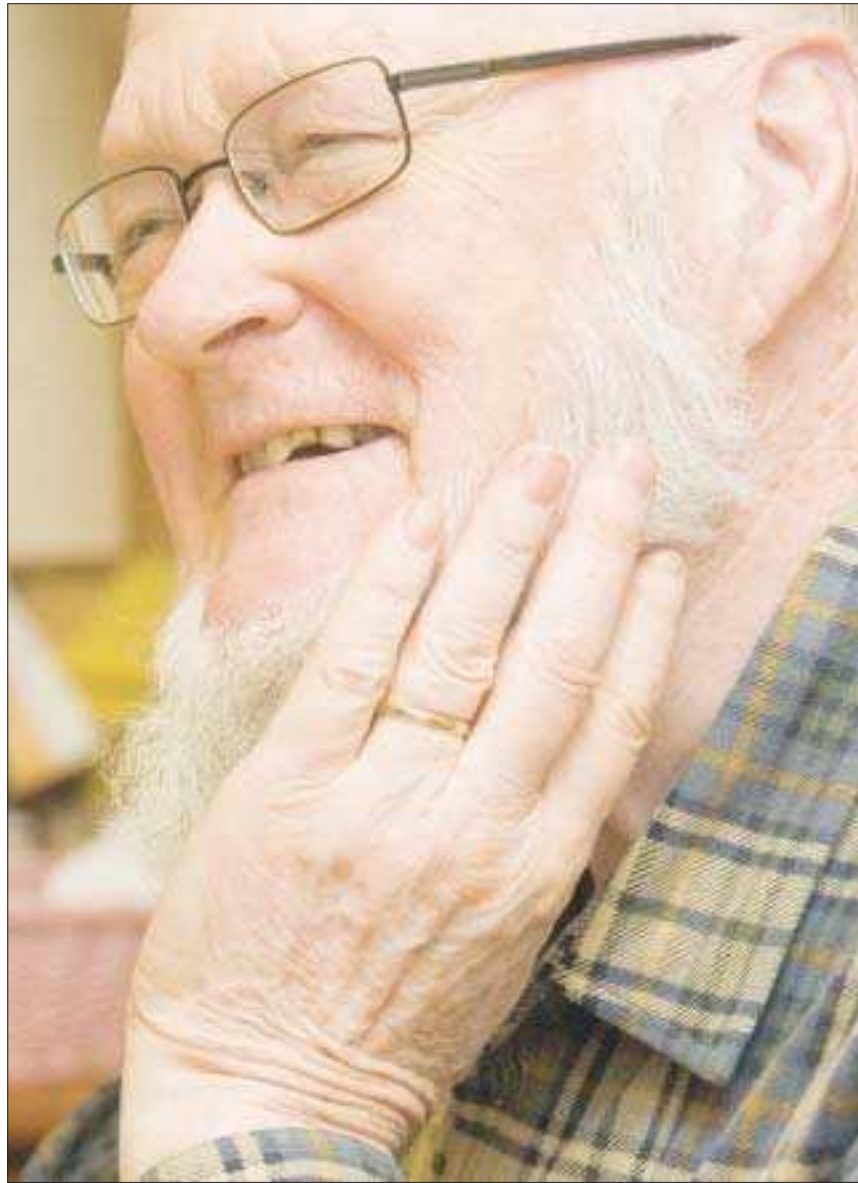
–Det var meningen att det här skulle vara ett mysrum, men efter att min hustru dog i cancer gjorde jag om det till ett litet kafé istället. Folk tycker att jag är tokig som har mina projekt, men jag brukar skratta och säga att det är ju deras åsikt. Om jag vill, varför skulle inte jag få vara bytoken? frågar han retoriskt och skrockar lite.

Kurt klev iland 1992 efter att ha varit utomlands sedan 1948. Han var 15 år när han ringde till sin mor och bad henne skicka en säck med kläder. Han lämnade lyceet utan att åka hem till Vårdö emellan, eftersom han kände på sig att hans far skulle övertala honom att inte åka.

–Han hade nog bett mig att hitta på något annat än att vara på sjön, eftersom han själv hade varit där i hela sitt liv. Men som pojke växte man ju upp med julkafferepen i byn där karlarna berättade lockande historier om sina sjöliv.

Egentligen ville Kurt bli språklärare. Av de fem syskonen i familjen var han den som drog den längsta stickan och fick studera vid Ålands lyceum. Han var intresserad och fick goda betyg av alla lärare utom en, som underkände alla hans uppsatser och läste upp dem för klassen som avskräckande exempel. Kurt ledsnade och bestämde sig för att göra något annat.

”Som pojke växte man ju upp med julkafferepen i byn där karlarna berättade lockande historier om sina sjöliv.”



Fakta/Kurt Eriksson

Ålder: 76 år den 5 december

Bor: i Grundsunda på Vårdö

Gör: lever

Familj: bor ensam med en vovve, men korresponderar ofta med nära och kära

Hoppas: att jag får vara frisk

Vill: att äldre ska vara ett föredöme för unga, till exempel när det gäller idrott och motion

Han jobbade på en norsk tankbåt i två år, där det var god stämning ombord. Eftersom båten nästan alltid var på sjön och hade korta hamntider blev det mycket social samvaro för besättningens del.

–Vi hade en egen orkester ombord, och jag hade sparat pengar och köpt ett dragspel. Vi spelade spel och gymnastiserade tillsammans. Det är klart att det fanns slitningar mellan personer och att vissa tärde på varann, men man lär sig ganska fort att om man bara ler så vill inte de andra bråka.

Kurt reste till Persiska viken, till Medelhavet, Suezkanalen och Yemen. Han berättar att han har traumatiska minnen från hur han såg hur människor behandlades.

–Jag såg hur människor lyfte stora stenblock medan de piskades av män i vita uniformer. Som ung pojke från lilla Vårdö blev jag ganska chockad av dessa händelser som inte är så positiva för västvärlden.

Efter det var Kurt hemma på Åland en period, spelade lite dragspel och

tog sin understyrmansexamen från Navigationsskolan i Mariehamn. Han fick reda på att Lundqvist rederierna byggde ett nytt fartyg, Margareta.

–Efter andra världskriget fanns det bara gamla fartyg, eller ”rostholkar” som vi kallade dem. Därför ville jag vara på ett nytt, åländskt fartyg.

Helt sonika letade Kurt upp skeppsredaren **Fraenk Lundqvist**, förklarade att han precis skulle ta examen och frågade om han kunde få jobb på det nya fartyget.

Fraenk sträckte fram sin hand och sa: ”Vi säger väl så då.”

Och visst fick han lära sig språk. Som andre styrman var han mycket i Polen och bad att de bara skulle tala polska med honom. Kurt talar även serbiska, tyska, finska, engelska och spanska.

–Engelska kommer ju naturligt, eftersom det är det språk som talas mest på sjön. Annars har jag försökt lära mig språk så pass mycket att jag inte blir läst. Jag vill kunna fråga, beställa mat och delta i en konversation. Det är roligt med språk, det är det som gör att man orkar lära sig. Det finns alltid något frö av glädje i nästan allt man gör.

På sina resor runt om i världen har han också insett att man ska ta vara på de stunder då man kan tala sitt modersmål.

–Eftersom svenskan är ett minoritetsspråk kommer den att mattas av om man inte fortsätter tala och agera på sitt modersmål. Jag vill att våra barnbarn och barnbarnsbarn ska kunna fortsätta tala svenska.

Kurt var befälhavare på två fartyg i början av 1960-talet och gick sedan iland i Fredrikshamn där han blev överförman för lastningen i hamnen.

–Det var en krävande period i mitt liv. Jag kunde inte så mycket finska när jag flyttade dit, men eftersom jag måste prata varje dag och läste tidningar så lärde jag mig. Jag hann inte få så mycket sömn, eftersom arbetsdagen började kvart i fem på morgonen och kunde hålla på till midnatt.

Kurts hustru och deras två flickor flyttade till Fredrikshamn, trots att hans frus spontana svar när han delgav henne sina planer var: ”Aldrig i livet!”

De byggde hus i Fredrikshamn och fick en fast punkt i livet. Kurt berättar att de fick ”en ljuvlig liten flicka till”.

Så hände det. Kurt led av en nackskada som han fått under en övning på sjön redan 1948. Han skulle röntgas, men något gick fel och han hamnade med huvudet upp och ned så att allt jod, som användes som kontrastvätska, rann ner i skallen.

–Fast jag var blind försökte jag tänka positivt. Jag tänkte att det fanns andra patienter som lider mer än jag gjorde. Det blev en lång rehabiliteringstid för mig, men det kanske var meningen att det skulle hända. På det viset fick jag ju vila och ta det lugnt, säger Kurt med ett leende.

Han återhämtade sig, blev vd för Hamntekniska byrån och började planera hamnar och transporter.

–Jag kunde inte fara till sjöss igen, det blev hopplöst när färgerna försvann.

Men Kurt gillade sitt nya jobb.

Han for runt med ingenjörer i hamnarna och ägnade sig åt marknadsföring. Så fick han i uppdrag att organisera transporten av byggnadsmaterial till Saddam Husseins palats i Irak.

–Vi transporterade långa palmer som skulle stå i parkerna vid palatset. Det är fel att säga att man gillar en diktatur, men jag tyckte om Irak. Man blev aldrig antastad på gatorna och Hussein byggde yrkesskolor i norra Irak där kvinnorna slapp bära slöja. Men till slut drabbades han väl av storhetsvansinne, och det är ju bara att se till historien hur det brukar gå då. Det är en tragedi att se hur folket fått lida därnere, men jag hoppas att demokratin segrar där också.

I och med transporter till Irak fick Kurts hamnbyrå, vilken som mest hade 29 anställda, så många jobberbjudanden att de inte kunde tacka ja till alla. Kurt reste till Eritrea,

som erövrats av Etiopien. Han tog sig levande från inbördeskriget och flyttade till Karibien där han sålde finska hamnmaskiner och även Nokiatelefoner. Han blev internerad på ön Grenada, där en marxistisk grupp militärer försökte ta makten och dödade premiärminister Bishop.

Kurt åkte tillbaka till Europa, eftersom han tyckte att det blev för oroligt i Karibien. Han åkte till Jugoslavien och hamnade mitt i ett nytt inbördeskrig. Han stod på flygplatsen i Ljubljana när Milosevic bombade flygfältet.

–Efter det fick jag nog och flyttade hem till Vårdö igen, säger han och skrattar.

1990 flyttade Kurt tillbaka till Åland och 1992 befann han sig åter i Grundsunda på Vårdö. Cirkeln var sluten.

Kurt och hans hustru hade separerat, men han träffade, som han själv uttrycker det, ”en ung dam från Nokia som han tyckte mycket om”. Hans nya fru ville flytta till Åland och lära sig svenska, till Kurts stora förvåning. De byggde om huset på Vårdö och han tyckte att det var roligt att få arbeta med händerna. De fick en dotter, **Anna**, som har fått ge namn till Kurts kafé i Grundsunda.

1996 dog Annas mamma i cancer. Hon hade känt på sig att det var något fel, men läkarna skickade hem henne. När hon kom tillbaka var det för sent att behandla sjukdomen.

–Var och en har ju sin depparstund, men det lönar sig inte att tänka på de negativa sidorna i livet. Min fru är ju med mig hela tiden ändå.

När han ser tillbaka på sitt liv tycker han att den viktigaste lärdomen är att lära sig att bli människa.

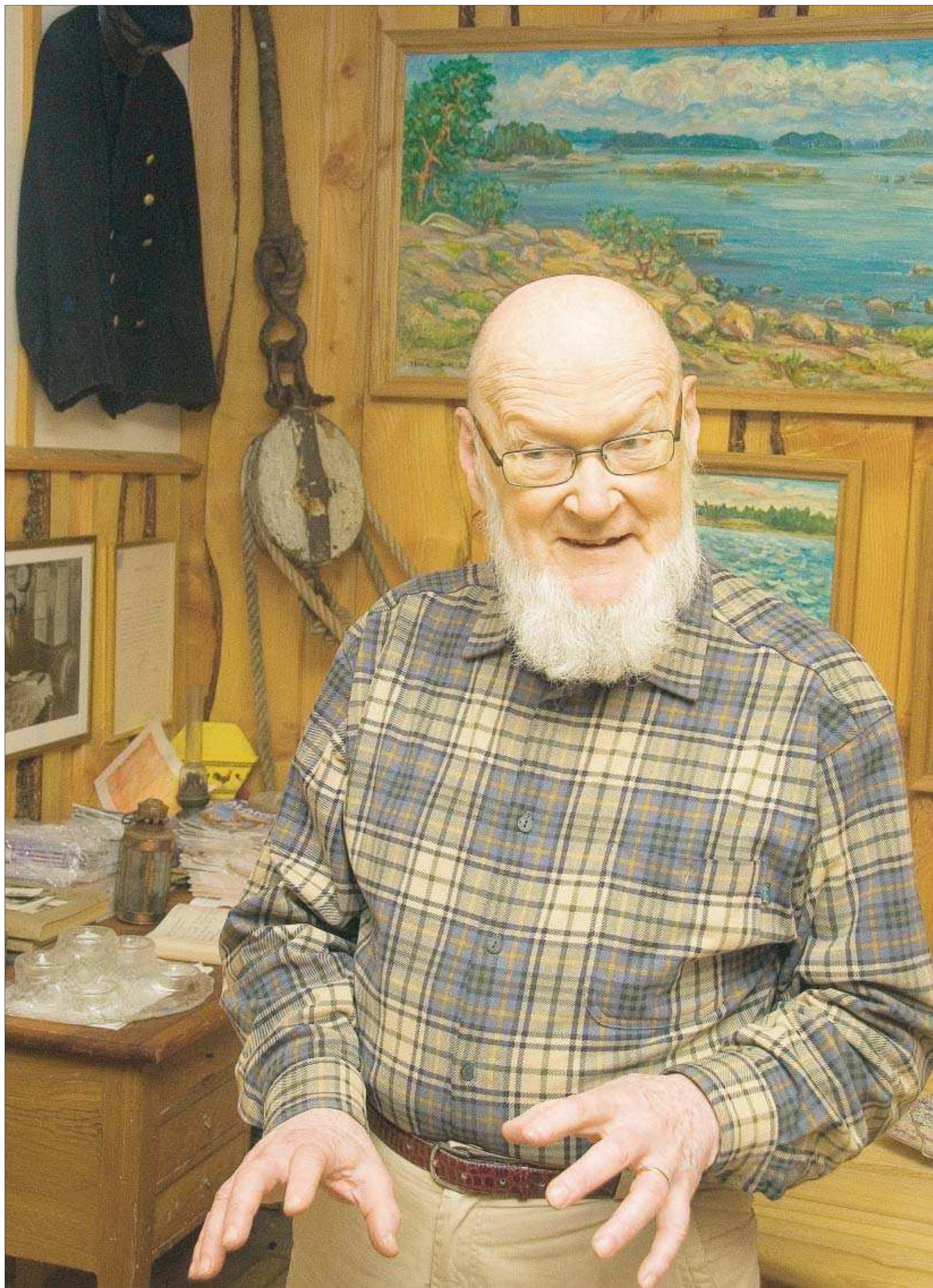
–När man lär sig lyssna, förstå och ge lär man sig också att ta emot. När man är ung hinner man inte reflektera så mycket, man jobbar bara. Man måste se de små nyanserna i livet, då lär man sig att bli människa.

Efter olyckan, krig och familjetragedier orkar Kurt fortfarande vara positiv. Den gamle sjökaptenen, marknadsföraren och eldsjelen sitter lugnt och njuter av värmen och konsten i sitt mysrum. Han har rest jorden runt (”ja du, flicka, jag har inte varit i Australien och Nya Zeeland”), lärt sig främmande språk och har så många minnen och berättelser att man skulle kunna skriva flera digra romaner. Han har vänner över hela världen, med vilka han korresponderar flitigt och bjuder på pannkaka i skärgården. Kurt återkommer ofta till att man ska se det goda i människan och att man alltid får ett leende tillbaka.

–Alla människor har fel och brister, det har jag också. Men jag är den jag är.

”Var och en har ju sin depparstund, men det lönar sig inte att tänka på de negativa sidorna i livet.”

”Fast jag var blind försökte jag tänka positivt. Jag tänkte att det fanns andra patienter som lider mer än jag gjorde.”



Dennis Janssons vision om skattefri zon i Mariepark

Sjöräddningssällskapet skall projektera för en ny båt men ett eventuellt köp kan bli av först på hösten 2010. Den nya båten vill Lindholm skall vara ungefär likadan som den nuvarande men snabbare. Det är dock länge kvar tills man kan köpa en ny båt och sjöräddningssällskapet hoppas på att Paf Rescue skall hålla fram tills dess. (c-ml)



Inleder. Vinnarna i Unga Band 2008 The PeeGees inleder Nipop-festivalen ikväll med ungdomlig folkmusik. Foto: NAYAB IKRAM

Festival i höstmörkret

Ikväll är det dags för musikfestival på Idrottsgården. Fem unga band underhåller från klockan sju fram till midnatt.

För första gången ordnar Nordens institut en musikfestival på Idrottsgården ikväll. Till festivalen, som går under namnet Nipop, kommer bland annat hårdrockbandet Sturm und drang, som trots sin ringa ålder redan turnerat i Europa med Apocalyptica.

– Vi började planera festivalen för ett år sedan. Då satte vi på att boka unga och relativt okända band, säger Åsa Juslin, direktör på Nordens institut.

Men på ett år har mycket hänt inom musikbranschen, och Sturm und drang är verkligen inget okänt band längre. Den tolfte november släppte gruppen en ny skiva, och albumet har redan sålt guld.

– Tonårsbandet modifierar den gamla hårdrocken och säljer produkten till en ny

generation, skriver Patrik Back i en recension i Vasa-bladet.

I samma tidning kan man läsa att gruppens debutalbum Learning to rock blev en försäljningssuccé när det släpptes. Rising Son och Indian blev hit-låtar och har spelats mycket i radio. Och nu har bandet gjort det igen. Nya skivan Rock 'n roll children har sålts i 15.000 exemplar och gått in på andra plats på den officiella listan över mest sålda album i Finland.

Svenskt och norskt

Utöver Sturm und drang uppträder även svenska Those Dancing Days och norska Surferosa på Idrottsgården.

Those Dancing Days bildades för ett och ett halvt år sedan och i november 2006 spelade de in en 5-spårsdemo. Sedan dess har ryktet om bandets perfekta poplåtar spridits i rekordfart och vartenda skivbolag värt namnet

har försökt fånga deras uppmärksamhet och signaturer. Bandet har hunnit med ett antal tv- och radioframträdanden och de har nominerats till årets nykomling på P3 Guld samt till Rockbjörnens Myspacepris.

Surferosa betecknar sin musik som trashpop-synthpunk-stadiumrock extravaganza. Bandet frontas av popdivan Mariann; kanske en av rockens mest energiska kvinnOR. Surferosa har en varm relation till Ola Salo som hjälpte bandet med att träffa rätt personer, vilket ledde till att Surferosa fick ett skivkontrakt. Det hyllade första albumet Shanghai my heart, uppmärksammades i Norge, England, USA och Asien. Nu är Surferosa ute med nya albumet The Beat on the Street vilket visar att bandet har mognat men blivit ännu intensivare

Och så lite åländskt

Oriel Joans, ett halvåländskt

band, uppträder också ikväll, liksom årets Unga band-vinnare The PeeGees.

När Oriel Joans senast spelade på Åland, den 28 december ifjol, fyllde de Pub Bastun till bristningsgränsen. – och med all rätt. Oriel Joans är ett klassiskt popband vars låtar har börjat snurra på bland annat P3 och A-rotationlistorna på ett antal svenska studentradiostationer under hösten.

The PeeGees har fått äran att inleda festivalen ikväll, och det gör de med fartfylld ungdomlig folkmusik.

Insläpp börjar klockan 18.00. The PeeGees och Oriel Joans inleder medan Sturm und drang spelar sist. Som publik kan man komma när som helst under kvällen, även om arrangörerna gärna ser att man är där när det första bandet går upp på scen klockan sju.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Stämningsfullt!
GLASBOLL
med elbelysning

16,95 €/st 39,95 €/3 st

5 olika färgkombinationer med små lampor i bollen

TYGER & SÅNT Välkommen in!
TORGGATAN 4 • TEL. 018-23 360
www.visitaland.com/tyger&sant
Öppettider: mån-tor 9-20, fre 9-18, lördag 10-15

MOTIONSKORTET

Av alla 376 inlämnade motionskort drog Nya Åland fem vinnare. Tre av dem får presentkort hos valfri sponsor för kampanjen och två får tröstpris i form av en vattenflaska.

Presentkort på 100 euro:
Moa Holmström, Saltvik Haga

Presentkort på 30 euro:
Mikaela Welanders, Hammarland

Presentkort 20 euro:
Ann-Sofi Stjärnfelt, Eckerö

Tröstpris:
Elisabeth Johansson, Mariehamn och
Lotta Eriksson, Lemland

Tröstprisen hämtas hos Nya Åland,
Uppgårdsvägen 6, Mariehamn

Grattis!

Nya Åland

www.nyan.ax



Kom ihåg julmarknaden
i Eckerö Post- och Tullhus!



En röd, het jul!



Välkommen till turkiskt och åländskt



Julbord

Pris 49 €

För barn upp till 16 år enligt ålder, tex. 16 år 16 €, 8 år 8 €

Degersand: Fredag 28.11 kl. 14 och 18, lördag 29.11 kl. 14 och söndag 30.11 kl. 14

Käringsund: Fredag 5.12 kl. 14 och 18, lördag 6.12 kl. 14 och söndag 7.12 kl. 14



DEGERSAND

Ring och boka bord på telefon 38 004
eller campa@degersand.nu

KÄRINGSUND

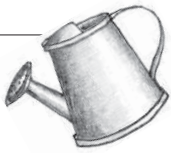
RESORT & CONFERENCE

Ring och boka bord på telefon 38 000
eller info@karingsund.ax



Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård



■ I Sverige kallas flädern ibland också för hyllebuske.



Pärlor med löften. Fläderns blomklasar är underbara att syna närmare både under knopparnas pärlstadium och då allt har slagit ut.

Den mångsidiga spetsduken

Då de nio flädrarna i vår skogsdunge blommar vankar jag av och an längs den lilla stigen som går mellan och delvis under buskarna.
De många stora blomklarsarna är förtjusande och doften är alldeles underbar.

Den vanliga flädern (*Sambucus nigra*) får ytterst sällan den plats i trädgårdsreportagen som den förtjänar. Kanske är den för vanlig för att noteras? Det är synd för flädern är en buske med många kvaliteter. Bara blommorna räcker mer än väl till för att jag vill ha den här busken i trädgården. –De flata, krämvita, ljuvt doftande blomsterklasarerna är mycket vackra, som en gammal, lite i kanten gulnad spetsduk från svunnen tid, handvirkad i allra tunnaste virkgarn, skriver Sylvia Svensson, expert på nästrädgården Odla.nu. Bättre kan man knappast beskriva fläderns blommor.

Ljuvliga tillsammans
Varje vår planerar jag att fylla frysen med den goda fläderblomssaften men varje sommar då buskarna väl står i sitt flor är det inte många blommor jag nännns skörda. Och är jag framme med saxen i alla fall tar jag hellre blommorna

till buketter än till saft - fläder och pioner är ljuvliga tillsammans. De svarta bären på hösten hamnar däremot numera i saftmajan, spetsad med lite citron smakar saften som hemlagad coca cola. Fläderns produkter kan användas till mycket. Blommorna kan friteras och av både blommor och bär kan man göra allt från gelé och likör till glass.

Bra insynsskydd
Det finns fler trumfkort. Flädern är mycket snabbväxande. På bara ett par säsonger blir den två-tre meter hög och eftersom den sommartid också är tät är den ett utmärkt alternativ för den som snabbt behöver ett insynsskydd. Busken blir, om den trivs, upp till fyra meter hög och lika bred och då kan det vara bra att veta att den inte bara tål hård beskärning utan också mår bra av det. Lägg till att den är hårdig och lättodlad. Mina exemplar växer i alla lägen och de enda protester jag någonsin har noterat är att buskarna slokar om det blir alltför torrt och att den gulbladiga sorten kan bränna bladen i full sol.

Många sorter
Den gulbladiga sorten, ja. Det kanske allra roligaste med flä-

dern är att det finns så många olika sorter, allt som allt ett 20-tal. Det handlar om sorter som dels tagits fram för bärens skull och dels på grund av sitt skönhetsvärde. Hos oss brukar man kunna få tag på ett par av dem. Jag har planterat sammanlagt sju olika *Sambucus nigra*. Den mörkt rödbladiga 'Black Beauty' med sina rosa blommor delar favoritplatsen med 'Black Lace' som också har mörkröda blad men mycket finflikiga sådana. 'Aurea' har gulgröna blad och 'Aureovariegata' gröna med gula kanter. 'Albovariegata' har vitbrokiga blad och 'Lacinata' mycket finflikiga gröna. Nu är jag på jakt efter 'Guincho Purple' som lär byta bladfärg från grönt på sommaren till först svart och senare också rött på hösten.

Behåller löven
Flädrarna generellt har kanske inte den bästa höstfärgen men flera sorter har en annan egenskap som jag uppskattar, de behåller bladverket långt in på hösten. Både 'Black Beauty' och 'Aurea' har fortfarande löven kvar men efter frosten här i början av veckan har de nu båda ändrat färg till grönt. Inom släktet *Sambucus* rym

också andra trevliga buskar. *Sambucus racemosa*, druvflädern, är namnet till trots något giftig. Jag har sorten 'Sutherlands Gold', en ljuvlig flikbladig buske. På etiketten stod det ursprungligen att det var en *nigra* men då **Lasse Söderlund** var på besök hamnade busken i rätt kategori. Det kan följaktligen vara skäl att kolla noga vad man har innan man kokar saft på blommorna...

Bollformade blomsterklasar
Racemosa blommar tidigare än *nigra*, blomställningarna ser annorlunda ut och bären är röda. (*Nigra* betyder för övrigt svart och syftar på just bärens färg). Också här finns flera olika sorter, själv blev jag blixtförälskad i den lilla 'Tenuifolia' som jag såg i Göteborgs botaniska trädgård. Kanadaflädern, *Sambucus canadensis*, har jag inte. Men beskrivningen sen blomning och stora, bollformade blomsterklasar låter ju inte alltför motbjudande...

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPÖ SARKKINEN



Den svarta skönheten. Min favoritfläder, 'Black Beauty', är ursprungligen hemsläpad från Paris men nu säljs den också på Åland.



Trogen höstvän. Så här frodig var 'Black Beauty' ännu för en vecka sedan. I dag finns löven kvar men de har blivit gröna.



Sirlig sinnlighet. Druvflädern 'Sutherlands Gold' påminner om de flikbladiga japanska lönnarna. En favorit i trädgården.



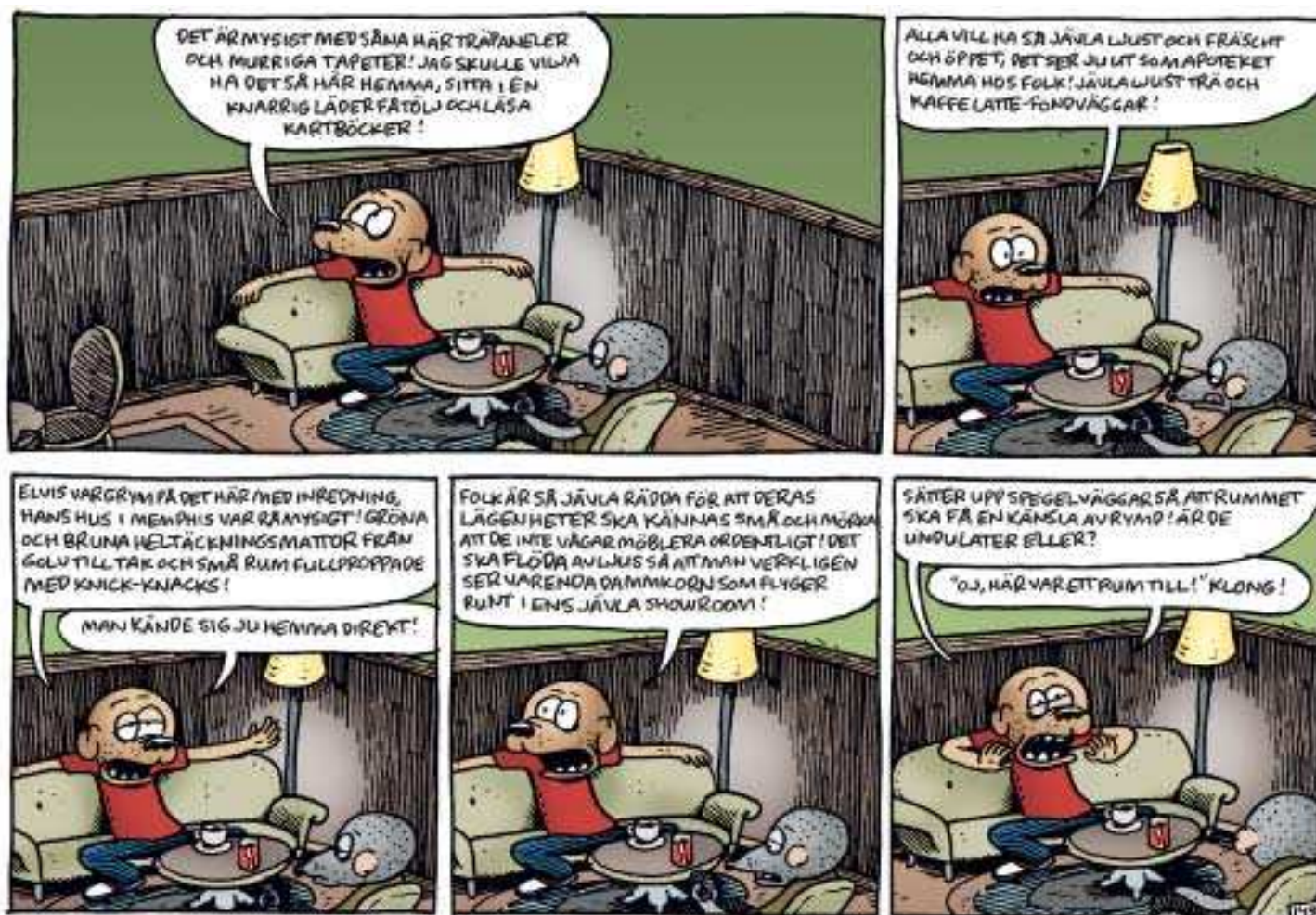
Ätliga små svarta. Fåglarna tycker också om de goda fläderbären och i höstas kämpade både trastarna och jag om skörden.



Lysande kontrast. 'Aurea' gör sig extra bra mot rödbladiga buskar. Här umgås den med smällspirean eller djävulsbusken 'Diabolo' (*Physocarpus opulifolius*).

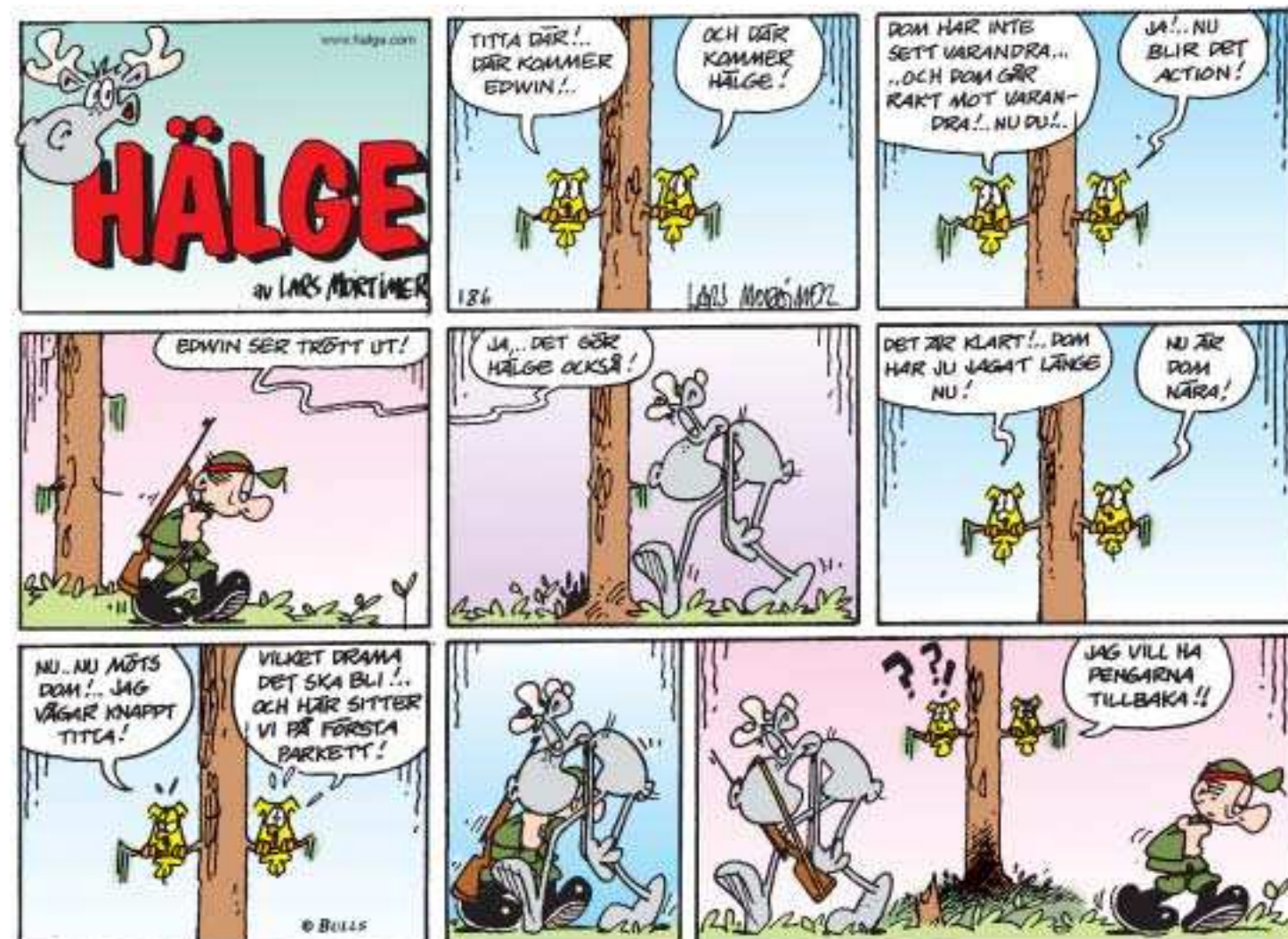
MARTIN KELLERMAN

ROCKY



ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN



FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Sex and drugs and dansband

I ett annat liv kanske jag hade varit dansbandsfantast. Då hade jag stått ute på gården just nu och tagit dagens femte cigg. Troligen Prince. Jag hade stått där, låtit röken sippra ut genom munnen och näsan, och jag hade mått finfint.

Jag hade nog varit lite bakis också.

Om jag hade varit denna andra person, denne andra Fred i ett annat liv, som älskade dansband och dansbandsmusik, då skulle jag förmodligen också ha en stor schäfer. Arnold skulle han kanske heta.

Ibland skulle jag ta ut Arnold på långa skogspromenader, under vilka jag skulle röka minst tre cigaretter. Jag skulle knata fram genom skogen, lätt spritdoftande och rökhostande, i min fleecenväst, och jag skulle se fram emot lördagskvällen. Förstås.

Jag skulle se fram emot de starka groggarna på danshaket och att kanske, kanske få klämma lite på några brudar - ja, kanske till och med få hem någon efter dansen. Gärna en glad och positiv och kåt tjej, gärna en frisör. Ingen frigid Stockholmsfeminist. I detta, mitt hypotetiska dansbandsliv, skulle jag nämligen vara ensamstående.

Jag skulle förakta snobberi.

Speciellt skulle jag förakta storstadspressen med sina förutfattade meningar om, tja, till exempel dansband.

Jag skulle fnysa åt alla journalister med sina fördomsfulla och nedlåtande texter om folk som mig, som älskar dansbandsmusik och rejäla fester.

Sen skulle jag skratta till lite, för jag skulle tänka på hur lite de där snobbarna egentligen vet om den riktiga dansbandssvängen - inte den uppsnyggade version som SVT visar upp på lördagar, utan den genuina, den som luktar starkt av kön, sprit och tobak. Den som pågår på alla mindre orter, dit tv-stråkastarna aldrig når.

"Skulle de veta hur mycket det sups och pippas på danskrogarna skulle de komma springande hela vägen från Stureplan med byxorna på knäna", skulle jag tänka.

Sen skulle jag tänka på Dregen - en rockstjärna fullstansad med nitar och kedjor, men som ändå är allt annat än rock'n'roll. "Just nu står han antagligen med lårhöga gummistövlar i nån jävla bäck och fiskar öring", skulle jag säga till Arnold. "Och Bono, han springer omkring och gör mun-mot-mun-metoden på strandade knölvalar istället för att sitta i ett privatflygplan 10 000 meter över Atlanten och sniffa kokain och bli avsugen av fotomodeller. Rockstjärnor, my ass."

Och sen skulle jag skänka en tanke till Christer Sjögren, Kikki och Sven-Erik Magnusson - där kan vi snacka rock'n'roll-lifestyles - och förstås till den där unga, heta dansbands-sångaren som det går kokain-rykten om.

Och jag skulle än en gång konstatera att det låg en ensam, övergiven dildo på dansgolvet efter en av inspelningarna av SVT:s dansbandsprogram.

"Stockholmsjäv-larna måste ha satt käringdrinken i halsen", skulle jag skrocka till Arnold.

Och någonstans långt inne i det tobakssargade bröstet skulle jag veta att dansbanden är de nya rockstjärnorna. "Sex and drugs and dansband", skulle jag viska för mig själv, och det skulle vara så roligt, och så sant, att jag skulle börja skratta, vilket i sin tur skulle leda till en rejäl, slemrosslig hostattack.

Därefter skulle jag ta dagens tionde cigg.





G-klav. Förutom statyetten vann Tony även 100.000 kronor. De ska han spendera på instrument och prylar till hemmastudion.

Tony försvarade Ålands färger



Det blev seger för Tony Wikström i finalen av tv3:s musikprogram Singing bee.

Efter en oerhört jämn finalomgång tog Tony slutligen hem vinsten och blev i och med det 100.000 svenska kronor rikare.

–Det var hårt. Man fick lita till både tur och skicklighet, säger Tony Wikström.

Igår kväll klockan 22.30 visades finalen av Singing bee på tv3. Under hösten har trean sänt nio avsnitt av musikprogrammet, och nu möttes vinnarna från varje program i en avslutande final.

–Det var jättehög klass, alla var jätte, jätteduktiga, säger Tony.

Tävlingen Singing bee går ut på att sjunga rätt. Det spelar ingen roll om de tävlande sjunger falskt eller ur takt, det viktiga är att texten sitter klockrent. Musiken varierar, och i finalen var många musikstilar representerade.

–Det var allt möjligt. Schlager, rock, pop, svenska visor.

För Tonys del gick det mesta problemfritt fram till den så kallade duellen. Där mötte han gotländskan Mia Lindström som bjöd upp till en hård kamp.

–Det blev en öarnas kamp. Det var otroligt jämnt och det stod fyra-fyra när jag lyckades sjunga rätt på den sista låten.

Hemligstämplat

Tony säger att han under finalen var mycket lugnare än under deltävlingen som visades på tv i oktober.

–Nu hade man kommit över den värsta nervositeten. Efteråt var det en jättekick, det kändes som att nu kan man klara vad som helst, man skulle kunna ställa sig på en Melodifestivalscen utan att svimma.

Efter tävlingen firade Tony segern med skumpa på hotellrummet. Men därefter var det bara att klä på sig pokeransiktet, reglerna säger nämligen att man måste hålla vinsten hemlig tills programmet visas på tv.

–Det har varit jättesvårt att hålla tyst. För de som står mig närmast har jag till och med varit tvungen att hitta på saker eftersom man vet att de kommer att fortsätta pressa tills de får ett svar. Då har det varit lättare att ljuga.

Igår kväll samlade Tony ett gäng vänner hemma hos sig för att tillsammans se finalen på tv.

–Det ska bli roligt att se deras reaktioner.

Disneyland

I och med vinsten fick Tony 100.000 kronor i vinstpengar. När han vann deltävlingen tidigare under hösten fick han 50.000.

–En del har man bränt redan. Jag och familjen var till exempel till Disneyland i Paris för ett tag sedan. Men nu när man har lite pengar över blir det att titta efter nya musikinstrument och grejer till hemstudion.

Ja, det är musiken Tony väljer att lägga prispengarna på, och det är på musiken han vill satsa. Tidigare i höstas tog det nätbaserade skivbolaget Mubito kontakt efter att ha lyssnat på Tony via myspace, och i veckan blev en ny hemsida där Tonys låtar säljs färdig.

–Det är mina egna låtar, som jag skrev får två år sedan och spelade in förra året. Sedan har man hållit på och mixat dem och funderat på hur man ska göra om man vill släppa dem på skiva.

Tony konstaterar att oetablerad popmusik har väldigt svårt att slå igenom.

–Då är det ingen vits att trycka upp massor av skivor. Men via hemsidan kan man få kontakt med mycket folk, redan har folk från USA och Spanien varit in och kommenterat.

En av de låtar Tony säljer på sin nya

hemsida är after-skilåten Ski down the alpentop. Men då kallar han sig inte Tony Wikström, utan **Franz von Schnaps**.

–Jag gjorde en after-skilåt mer på skoj. Den var så udda och skruvad så jag ville inte göra den under mitt eget namn. Jag tänkte göra en låt mer riktad mot skidorter och afterski, nu när vintern kommer emot.

Idol-klass

Tony tycker också att hans medverkan i Singing bee ger honom en bättre plattform att stå på när det gäller musiken.

–Aftonbladet skrev efter deltävlingen att jag höll full idol-klass, så det var ju kul. Man får väl se vad som händer efter ikväll. Jag har inga rockstjärnedrömmar, jag har byggt upp mitt musicerande med Soundway men det här kanske kan öppna fler dörrar för oss, även om vi är fullbokade.

Just Soundway är också på gång med en ny skiva.

–Det blir låtar med countrystuk, både egna och covers. Framför allt när vi spelar på Eckerölinjen blir det jättemycket country. Vi i bandet har alltid gillat den musikstilen, och Eagles är ett band vi gillar. Det ska bli kul att spela sådan musik som man själv gillar.

Slutligen säger Tony att vinsten i Singing bee var mer än han vågade tro på när han anmälde sig.

–Jag vågade inte tro något, men jag gav mig in i tävlingen för att göra mitt allra bästa, så att jag åtminstone inte skulle åka ut på grund av rent slarv.

Missade du Tony på tv igår kväll? Då har du chansen att se en repris på söndag klockan på tv3. På www.tv3.se kan man också se alla avsnitt av Singing bee online, så där kan du även se Tony i grundomgången.

KRYSSET

NR 35

Lösningarna till krysset nummer 35 vill vi ha senast torsdagen den 4 december kl 12.00. Vinnarna och rätt lösning presenteras fredagen den 5 december.

Vinster: Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn.
Märk kuvertet kryss 35.

Namn:.....

Address:.....

.....

.....

LÖSNING KRYSS 34

[illegible]

GRATTIS

Casinolotterna i krysset nr 34 går till **Mona Eriksson** i Mariehamn. Varsin Naturlott får **Hilppa Grönlund** i Jomala och **Kaj Forss** i Mariehamn. Priserna kommer med posten.

Nyans sudoku

LÄTT

		4	9	7		1		2
					3			
		8	4				6	5
4		2	6				8	9
3		7			2	4		6
	5			8				1
		9		1	5		4	
6	2			4				8
1		5	8			2		7

MEDEL

			7		6	9	1	
2					4	5		7
8					1			3
1		6				7		8
7			9			2		4
4		5						
	5	8	2					
		7	1					6
3				4	9			

SVÅR

								8
7	5		1				6	
2				7	9			
								1
			4	2	3	5		
	4	3	9					
6		2			5	3		
				6	2			
3							4	

Lösning på sidan 20



Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”I praktiken har dessa domarträffar varit rena rama supfester på Bollförbundets bekostnad och det intresserar inte mig.
DEN PETADE LIGADOMAREN JOUNI HIETALA KRITISERAR DOMARKOMMITTEN.

Han är IFK:s nye mittback

FOTBOLL. Kenneth Gustavsson är mittbacken som ska ta Jani Lyyskis plats.

26-åringen kommer närmast från den isländska klubben Keflavík IF och har skrivit på för tre år i IFK Mariehamn.

–Han är verkligen en fullvärdig ersättare för Jani, säger klubbdirektören Peter Mattsson.

IFK Mariehamn presenterade under en presskonferens i går eftermiddag sitt senaste nyförvärv - Kenneth Gustavsson.

Den svenske mittbacken kommer närmast från Keflavík IF i den isländska högstaligan. Där har han spelat de senaste fyra senaste åren. Och under årets säsong spelade han i 90 minuter i varje match för laget, vilket blev sammanlagt ett 40-tal om man räknar med matcher från Uefa-cupen och Toto-cupen.

–Min styrka är nog just att jag är stor, stark och uthållig. Annars är jag bra i luften och jag gör mål, säger den 195 centimeter och 93 kilo tunga göteborgaren som nätade tre gånger under säsongen.

Och det är kvaliteter som IFK:s klubbdirektör Peter Mattsson fastnade för hos Gustavsson. Men också att han har förmågan att spela på flera positioner.

–Han har de senaste fyra åren spelat på mittbacksposition, men han fungerar även som defensiv mittfältare. Och det är alltid bra med spelare som man kan byta plats på, säger Mattsson.

Bröt med Keflavík

Gustavsson hade egentligen ett år kvar på kontraktet med



Undertecknat. Kenneth Gustavsson är precis i färd med att skriva på det tre år långa kontraktet som som IFK:s klubbdirektör Peter Mattsson just undertecknat. Foto:JONAS EDSVIK

den isländska ligatvåan Keflavík. Men med anledning av den finansiella krisen som råder på Island just nu kom han och klubben överens om att bryta överenskommelsen.

–Klubbens största finanssär var dessutom en bank så det var egentligen ohållbart att stanna där, och när jag blev erbjuden det här kändes det rätt. Jag vet väl egentligen inte så mycket om den finska ligan och mitt nya lag än men det känns som en klubb som satsar rätt. Och på sikt vill jag gärna spela

med det här laget i Europa, säger Gustavsson.

Tar Janis plats

Och det är just en långsiktig lösning han och IFK har kommit överens om. Kontraktet som skrevs på i går sträcker sig därför tre år framöver. Dels för att Gustavsson ska få tid att komma in ordentligt i klubben men också för att skapa stabilitet sedan flera av IFK-spelarna som spelat länge i klubben valt att gå vidare.

Att till exempel Jani Lyyski valde att gå till VPS kom lite

Fakta/Kenneth Gustavsson

Född: 19 augusti 1982 i Bergsjön, Göteborg

Längd: 1.95 m

Vikt: 93 kg

Spelplats: Mittback

Karriär: Kortedala IF -1998, Malmö FF 1998-2002 (43/2), FC Lyn Oslo 2001 (lån, 6/0), Trelleborgs FF 2003-2004 (48/2), IFK Malmö 2005 (11/5), Keflavík IF 2005-2008 (65/3), IFK Mariehamn 2009-

Övrigt: Har spelat fjorton U-16 och elva U-18 landskamper för Sverige. Fyra UEFA-cup matcher och åtta Intertoto-cup matcher för Keflavík IF.

som en chock för Peter Mattsson, men han tycker nu att han har hittat rätt med Gustavsson.

–Jag är övertygad. Han är verkligen en fullvärdig ersättare till Jani, säger han.

Gustavsson ska nu vila året ut men infinder sig på IFK:s träningar i början av januari.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

Potentiellt nyförvärv på besök hos ÅU

FOTBOLL. Elin Nilsen beskriver sig själv som en snabb, teknisk och anfallsglad spelare. Sedan i torsdags har hon besökt Åland United.

Elin Nilsen, som under den gångna säsongen spelat i Östers IF i svenska division I, har under de senaste dagarna besökt Åland och Åland United. Nilsen, 21 år gammal, beskriver sig själv som en snabb, teknisk och anfallsglad fotbollsspelare som

kan spela både på mittfältet och i anfall. Nilsen säger sig också vara en spelare som både kan göra och spela fram till mål.

Under sitt besök, som avslutas idag, har Nilsen fått bekanta sig med såväl Åland som Åland United och hon säger sig ha fått ett bra intryck.

–Det har varit jättebra. Här finns jättefina träningsmöjligheter.

Nilsen skall nu åka tillbaka hem till Växjö för att besluta sig om sin fotbollsframtid. Med

i bilden finns fortfarande hennes gamla klubb samtidigt som Nilsen ser möjligheter i en flytt till Åland.

–Jag tror att jag både skulle kunna växa både som människa och bli en bättre fotbollsspelare.

Via kontakter

Åland Uniteds tränare Robert Dahlin berättar att det är via hans kontakter i Sverige som man har fått nys om Nilsen. Dahlins beskrivning av Nilsen

påminner mycket om hennes egen.

–Hon är offensiv spelare med speed som kan göra mål fast hon spelar på mittfältet.

I övrigt menar Dahlin att det för Åland Uniteds del ser ut som det brukar på transfermarknaden den här tiden.

–Det är inga klara besked. Många besök.

På det stora hela säger sig Dahlin ändå se optimistiskt på Åland Uniteds värvningsarbete inför nästa säsong.



Även om hon måste fundera på saken ser Elin Nilsen det inte som någon omöjlighet att hon spelar för Åland United nästa säsong. Foto: ERKKI SANTAMALA

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Jomala IK ska hämta poäng på bortaplan

VOLLEYBOLL. Efter tre förluster på raka tror Jomala IK:s herrar att det nu vänder. I helgen väntar dubbla bortamatcher mot lag de slog i början av säsongen. Även damerna spelar borta och vill ha revansch på förra helgens nederlag.

Volleybollherrarnas spel har inte stämt de senaste matcherna. Frustration, lite tålamod och brist på fokus att lett till att de

tappat greppet om matcher de egentligen borde vunnit.

–Vi vet ju om det så alla ska tänka på det lite extra. Fysiskt orkar vi med, men det är just det psykiska som är problemet, säger lagkaptenen Marcus Påvals.

Men han tror nu att det vänder. Den senaste träningen gick bra och skadorna i laget är få.

–Förlusterna beror till stor del på att det är topplagen vi mött de senaste matcherna. Men vi måste också få tillbaka

säkerheten och inte ge bort bollar. Därför har vi tränat mycket försvar. Dessutom åker vi med så gott som full trupp till Sverige, säger han.

I dagens match fattas bara Mikael Donning. Han är dock tillbaka till morgondagens match men då saknas Magnus Kalmer.

Damerna

Även JIK:s damer spelar borta. De har vunnit varje match så här långt på säsongen med undan-

tag från förlusten mot Tierp förra söndagen. I dag möter de bottenlaget Bromma, ett lag de alltså besegrat tämligen lätt tidigare i serien.

Jomala IK damer ligger trots förlusten förra veckan högst upp i tabellen och har fortfarande goda chanser att ta sig vidare till Allsvenskan. För herrarna krävs det idel vinster om det ska bli verklighet.

–Vi känner att vi fortfarande har chansen. Nu kom-

DIVISION I Norra, Herrar
BROMMA B-JOMALA IK, lördag
TEKNIKUM-JOMALA IK, söndag

DIVISION I, ÖSTRA DAMER
BROMMA-JOMALA IK, lördag

DIVISION I, HERRAR
BROMMA B-JOMALA IK, lördag
TEKNIKUM-JOMALA IK, söndag

DIVISION I, DAMER
BROMMA-JOMALA IK, lördag

mer vi som underdogs, säger Påvals.

MARIA NYKVIST

Wirtanen "hyfsat" bra

■FOTBOLL. Några dagar in på Tommy Wirtanens provspel med Örebro SK uttalar sig nu lagets tränare Sixten Boström om ålänningens prestation såhär långt.

–Båda spelarna har presterat hyfsat bra men det är alldeles för tidigt att ta något beslut. De kommer att vara här under en tid och sedan får vi sätta oss ned och fundera, säger Boström till Nerikes Allehanda och syftar förutom på Wirtanen även på KuPs-spelaren Hassan Sesay.

Även om det var Wirtanen själv som tog kontakt med ÖSK hade Boström enligt tidningen koll på honom redan innan han anslöt till den två veckor långa testperioden.

–Jag såg honom när jag var tränare i Jaro. På träningsarna har han visat att han är väldigt snabb och att han har en vilja att löpa i djupled, säger Boström. (mn)

Nya namn i ÅID:s styrelse

■IDROTT. Vid Ålands Idrottsdistrikts årsmöte i torsdags valdes två nya medlemmar till styrelsen; Charlotte Mattsson och Michael Sundström. Styrelsen består nu utöver de nyinvalda fortsatt av ordförande Kenneth Andersson, viceordförande Lars Janlöv samt medlemmarna Harry Rönnerberg, Nigel Guildford, Jocke Roiha, Tom Söderholm, Tapani Sivén, Niklas Böling, Bror Myllykoski och Kurt Carlsson.

Två nya suppleanter valdes också in i styrelsen - Ulf Fellman och Richard Hagberg.

Under mötet premierades dessutom Rita Mattsson för de 13.290 av IF Åland:s sammanlagda 20.215 euro, som hon lyckades samlade in i Årevarvet 2008. Med den summan placerade sig Rita Mattsson som tredje bäst i landet. (mn)

Sportens kom ihåg

■ **IFFK:** Junioravslutning söndagen 23 november 14.00-16.00 har IF Finströmskamraterna junioravslutning på Bredablick. På programmet står underhållning av Petter Sjöstrand, prisutdelning, träff med några åländska idrottsprofiler och glass! Alla juniorer är varmt välkomna!

■ **IFK Mariehamn-bordtennis:** IFK:s juniormästerskap i bordtennis torsdag 27 november 18.00 i Idrottsgården. Sista anmälningssdag fredag 21 november. Frågor och anmälningar: Harry Lindqvist, tel:16217.

■ **Sjömanshockey:** Nya träningstider i Islandia 11 november–9 december är tisdagar 17.00-18.30. Samling 30 min före träning. Alla intresserade med. Brist på målvakter. Kontaktperson: Janne Welin, Birka Hockey.

■ **ÅID-skidor:** Det finns ännu några platser kvar till skidresan, Idre 4-7 december. Ring Charlotte 0457 5267037.

Prisades för strålande insatser

IDROTT. Janne Holmén – elitidrottaren framför andra under 2008.
Det tyckte i varje fall Ålands Idrottsdistrikt som i torsdags delade ut stipendier för de idrottsprestationer i friidrott, cykling, orientering, simning, skidning och slalom de klassade högst under året som gått.

Maratonlöparen Janne Holmén slog i våras det 25 år gamla finska rekordet i maraton, och det nya lyder nu 2.10,46. Och att sen löpa OS-maran i Peking i augusti på 2.14,44, en tid som räckte till en 19:e plats, imponerade på Ålands Idrottsdistrikts styrelse som i torsdags kväll delade ut stipendier till idrottare som presterat bra under året. Holmén, som dessvärre inte kunde närvara vid utdelningen, tilldelades elitstipendiet vilket gav honom ett tillskott på 1000 euro

Friidrottaren **Hanna Wiss** fanns däremot på plats och tilldelades valören under Holmén - 600 euro, vilket var främst för de två FM-guld hon tog i sin årsgrupp.

–Jo, det är riktigt roligt att bli uppmärksammas. Och pengarna lär nog på åt. Jag reser på träningsläger till Portugal varje år så dit går en del, säger hon.

Blickar framåt

En annan friidrottare **Mats Boman** hade även han ett lyckosamt år med putsning av personliga och åländska rekord, och en andra plats på SFI-mästerskapen som bästa placering. Och en fin ayrundning på året fick han från ÅID som tilldelade honom 200 euro i stipendium.

–Jag hoppas att nästa säsong blir ännu bättre. Målet i år var att gå under sju sekunder på 60 meter, det blev inte så, därför



Hårdare konkurrens. Öspelen och NM. Det är de stora målen för nästa säsong, och samtidigt blir motståndet lite tuffare då Hanna Wiss går upp i 19-årsklassen.

ska jag göra det nästa år. Och så är det ju öspelen hemma förstås och FM inomhus där jag gärna springer både 100 och 200 meter, säger han.

En som är mitt uppe i tävlingssäsongen och som nu i helgen tävlar i SFI-mästerskapen i simning i Helsingfors är 15-åriga **Gustav Carlsson**. Han fick mottaga 100 euro i stipendium och han vet redan var pengarna ska gå.

–Det blir en ny helsimdräkt. Jag hinner inte få den innan SFI-mästerskapen men den är beställd och kommer om några veckor, säger han.

Kör Vasaloppet igen

En annan sport som det är hög tid för nu är skidåkning. **Lennart Holmström** som bland annat placerade sig som nummer 200 i årets Vasaloppet premierades med 100 euro.



Vill visa. Öspelen blir en av 2009 års höjdpunkter för Mats Boman, samtidigt hoppas han på bra tider på FM. Och det är just bra tider han minns när han blickar tillbaka på året som gått.

Och den lilla snön som föll på Åland i torsdags förslår inte långt om man ska lyckas som skidåkare och då kommer stipendium som han fick väl till pass.

–Det blir att åka på träningsläger och sen siktar jag på Vasaloppet igen, säger han.

Skidskytten **Johanna Fellman** är redan på träningsläger och kunde inte närvara vid

utdelningen, men lät hälsa att hon var väldigt glad och stolt över de 400 euro hon tilldelades för succén hon haft under genombrottsåret 2008.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tomroos@nyan.ax

Fakta/ÅID stipendiater 2008

ÅID:s Elitstipendiefond, 1000 euro

Janne Holmén, -77, JIK, (friidrott)
Motivering: Deltagande i OS/maraton, 19 plats
2.14,44, Finskt rekord maraton 2.10,46.

ÅID:s Stipendiefond, 600 euro

Hanna Wiss, -91, IFK (friidrott)
Motivering: 2 FM-guld D 17, 4:a på mångkamp FM D17 och landslagsplats (Finland-Sverige under 18 år)

400 euro:

Johanna Fellman, -91, IFF, (skidning)
Motivering: Slog igenom i vintras med besked i den nationella eliten. Bland annat ett FM-silver i skidskytte

och dubbla guld på SFI-mästerskapen i löpskytte.

200 euro:

Bosse Jansson, JIK, (cykel)
Motivering: Han har visat konsistent bra form hela säsongen och har vunnit och gjort fina resultat på alla tävlingar.
Mats Boman, -85, IFFK (friidrott)
Motivering: FM inomhus/100 m B-final, FM utomhus försök 100 m 11,10, SFIM 2:a 100 m och 3:a 200 m herrar.
Marcus Söderström, LUIA, (orientering)
Motivering: 9:a i FM Ultralång H35 2008
Lennart Holmström, JIK, (skidning)
Motivering: Plats 200 i Vasaloppet. Totalt 7:a i den

svenska långloppscupen samt tvåa i sin egen klass.

100 euro:

Annika Aspholm, -63, IFK (simning)
Motivering: Finskt och nordiskt rekord i masterssim på 50 m bröstsim 38,86 och finskt rekord på 100 bröstsim-masters 1.30,46
Gustav Carlsson, -93, IFK (simning)
Motivering: Simmat bra på nationella tävlingar vilket tog honom till Finska Simförbundets regionläger somras. Tippas platsa i juniorlandslaget 2009.

Friidrottsutskottets stipendium, 100 euro:

Jonathan Malmberg, -92, IFK (friidrott)
Motivering: Ett riktigt framtidslofte! (mn)

Åländska medaljhopp i SFI-mästerskap

SIMNING. Det väntar tufft motstånd för de åländska simmarna under helgens SFI-mästerskap i Helsingfors. Men det finns ett par medaljkandidater och den allra hetaste är Gustav Carlsson som ställer upp på fyra individuella distanser.

–Jag är nöjd om det blir personbästa, säger Carlsson.

IF Åland åker till SFI-mästerskapen i Helsingfors med elva deltagare. Två av medaljkandidaterna är **Christopher Oksman** och **Gustav Carlsson** som båda ligger

högt upp bland kvaltiderna. –Gustav Carlsson misstänker jag har hyfsat stor chans och Christopher Oksman borde ligga hyfsat till, säger ÅID:s chefstränare **Kjell Hansen**.

Årets tävling arrangeras av Helsingfors simsällskap och ungefär 250 simmare från 13 föreningar gör upp om medaljerna. Det betyder att tävlingen slår rekord i antal deltagare för SFI-mästerskap i simning.

–Det håller hyfsad klass faktiskt. Det är många som är med sedan länge i den finska eliten. Särskilt de från Helsingfors och även Åbo

har en hel del. Det är bra simmare med, säger Hansen.

Carlsson, som är född 1993, ställer individuellt upp på 100 meter rygg, 100 meter fritt, 200 meter medley samt 400 meter fritt. På de två första distanserna har han fjärde bästa kvaltid medan han ligger längre ned i de sistnämnda.

–Att kunna slå person bästa skulle vara kul, säger Carlsson. Och så medaljer.

Vad tror du om dina chanser till medaljer?

–De är nog ganska bra. Medaljchanserna är höga men guld kan bli svårt.

Även Christoffer Oksman,

född 1989, ställer upp i fyra individuella distanser och på förhand ser han ut att ha största chans i 50 meter rygg och 50 meter bröst där han har fjärde bästa kvaltid. På 50 fritt och 50 fjäril har han åttonde respektive sjätte bästa tid.

–Jag hoppas på någon medalj, säger Hansen. Men annars är det mest i förhållande till de personliga rekorden som de ska prestera och med tanke på träningen borde det gå bra.

Medaljer bara bonus

Bland flickorna är det närmast **Sandra Aspholm** på 50 meter bröst och **Sofia Johnsson** på 800 meter frisisim som har störst

chans på medaljer. Aspholm har femte bästa tid medan Johnsson har sjätte bästa tid.

–Jag hoppas på personliga rekord och då brukar det även räcka till åländska rekord, säger Hansen. Sedan är medaljer bara en bonus.

Från IF Åland tävlar även **Anton Holmberg**, **Frans Manelius**, **Måns Lundberg**, **Jennie Hagman**, **Janina Myllykoski**, **Linda Virta** och **Björn Karlsson**. Alla födda mellan 1990 och 1996.

Helgens tävlingar kör igång på lördag klockan 15.15 och slutar vid 18-tiden på söndag.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

IFK möter Tabelltrean

ISHOCKEY. Efter botten- nappet senast väntar nu hårt motstånd för IFK. Tabelltrean USiKi från Urjala kommer på besök men tränaren Mikael Rosbäck räds inte laget.

–Vi är inte rädda, har vi en bra dag så kan vi slå vem som helst, säger Rosbäck.

Förlusten mot tabelljumbon Luki 82 förra helgen är nu glömd och laget ser fram emot dagens match. Rosbäck valde att inte diskutera den förra matchen med spelarna direkt efter, utan man tog det istället på tisdagens träning.

–Vi rensade luften helt enkelt och alla fick säga sitt, säger Rosbäck.

Laget har haft stora skadebekymmer den senaste tiden men idag kommer laget att ställa upp med 14 spelare. Några spelare finns fortfarande på skadelistan, bland dem **Daniel Söderström** som Rosbäck tycker är en av de bästa spelarna i hela Västskust-ligan.

Motståndarna USiKi ligger trea i tabellen men har haft det kämpigt den senaste tiden. Under november månad har laget vunnit två matcher och förlorat två och totalt har laget släppt in 22 mål i dessa matcher. Detta är dock inget som Rosbäck fäst någon speciell uppmärksamhet vid.

– Vi måste bara spela vårt eget spel, säger han

IFK har ett tufft spelschema framför sig, efter dagens match väntar två matcher nästa helg där man möter USiKi igen och tabellfyran Läki. Målet är fortfarande kval till division två. Om det inte lyckas så hoppas man på spel i den övre tredje divisionen.

Nedsläpp sker idag klockan 16 och som vanligt är det i Islandia.

CARL-MAGNUS LÅNGKVIST
carl-magnus.langkvist@nyan.ax

Lagtävling i Bollhalla

TENNIS. Mariehamn Lawn-tennisklubb, MLK, ordnar i dag en tennisturnering för lag. Varje år ordnar klubben ett par turneringar av det här slaget och de har blivit något av en tradition.

Antalet deltagare i dagens turnering är rekordstort, fem lag med fyra spelare i åldrarna 17 år och uppåt deltar. **Magnus Hjulström** som är verksamhetsledare för MLK och ser fram emot turneringen.

–Det skall bli kul då det är så många som deltar, det var färre som deltog förra året, säger han

Lagen kan välja olika uppställningar inför matcherna vilket gör att man har möjlighet att toppa laget vid viktiga matcher. Varje spelare måste dock spela i varje omgång. Matchtiden för varje match är 40 minuter och de spelas med löpande game-räkning. Matcherna avbryts direkt då spelklockan ringer även om en boll är i spel. Lagen får två poäng för vinst och en poäng för oavgjort. Priser kommer att delas ut till vinnarna och tvåorna.

Första matchen spelas klockan 10 och den sista klockan 14.

CARL-MAGNUS LÅNGKVIST
carl-magnus.langkvist@nyan.ax

► KÖPES

Åkermark köpes eller arrenderas
för ekologisk odling i Saltvik med omnejd
Tel: 43 448/
0457 5244 322

► LEDIGA PLATSER



Sjöfartsverket

Sjöfartsverket är den myndighet som ansvarar för sjösäkerheten, farledshållningen och sjökartläggningen samt assistansen av vintersjöfarten och förbindelsefartygsservicen. Verket svarar även för sjötrafikledningen och myndighetsuppgifterna inom lotsningen. Mer om Sjöfartsverket på adressen www.fma.fi.

Sjöfartsverkets sjösäkerhetsfunktion ledigförklarar en tjänst som

SJÖFARTSINSPEKTÖR

Tjänsten är placerad i Skärgårdshavets inspektionsenhet i Mariehamn. Arbetsuppgifterna hänför sig till tillsynen över sjösäkerheten och besiktning och inspektion av fartyg. I uppgifterna ingår också skötsel av tillståndsärenden. Sjökaptsbrev och förtrogenhet med sjöfartslagstiftningen ger bästa förutsättningar för skötsel av uppgiften. Det är önskvärt att den som väljs har goda kunskaper i finska, svenska och engelska i både tal och skrift. Beredskap att resa och möjlighet att använda egen bil räknas som merit. Tjänsten har kravnivå 10 (uppgiftsbaserad lönedel 2 718,66 €/mån.). Desutom betalas en lönedel som baserar sig på den individuella arbetsprestationen och som utgör högst 45 % av den uppgiftsbaserade lönedelen. Tjänsten tillsätts snarast möjligt.

Vi ser gärna att ansökningarna i första hand görs via det elektroniska rekryteringssystemet på adressen www.valtiolle.fi (arbetsnyckeln är 450-58-08). Du kan också söka tjänsten genom att sända eller lämna in ansökan till adressen nedan. Tjänstens arbetsnyckel ska anges både i ansökan och på kuvertet.

Ytterligare upplysningar ger byråchef Esa Saari tel. 050 511 7106 (esa.saari@fma.fi). Ansökningarna skall lämnas in till Sjöfartsverkets registratorskontor, Porkalagatan 5, PB 171, 00181 Helsingfors, senast 5.12.2008 kl. 16.15.

► LEDIGA PLATSER



CROSSKEY
BANKING SOLUTIONS

Vi söker till Mariehamn

SYSTEM DEVELOPER - RPG ILE

Vi behöver förstärkning till våra utvecklingsteam som nu jobbar med den senaste tekniken inom utvecklingsmiljö för System i. Som systemutvecklare blir dina främsta arbetsuppgifter att utveckla våra kunders banksystem.

MONITORING TECHNICIAN / SYSTEM TECHNICIAN

Du kommer att ha en kombinerad roll som Monitoring och System Technician, i första hand kommer du att vara inhoppare i övervakningsteamet vid deras semestrar. Du ansvarar då för övervakning av våra kunders centrala datormiljöer och övervakning av IT-Centren. Då du inte är inhoppare i övervakningsteamet arbetar du som System Technician i våra IT-Center. Där blir dina främsta uppgifter att utföra installationer, kabeldragning samt service av kylanläggningar och släcksystem.

Då du jobbar som Monitoring Technician är arbetstiden tre-skift och som System Technician jobbar du kontorstid.

Se vidare information på www.crosskey.fi

Har du frågor om tjänsterna kontaktar du HR Manager Monika Mansnerus. Skicka din intresseanmälan per e-post: career@crosskey.fi senast den 8 december för tjänsten som Monitoring/System Technician och senast den 15 december för tjänsten som System Developer.

Du glömde!

■ **Per Johansson**, du glömde round-up i din insändare om GMO, det tänker inte jag låta mina barnbarn växa upp med.

Ulla Mattsson

Avgifter, bidrag – och var finns linjerna?

■ **Det är** budgettider nu och det mesta handlar om pengar. Beslutsfattarna stöter och blöter och gnuggar geniknölarna för att komma fram till ett balanserande i slutändan.

Det är ingen lätt uppgift – det förstår nog nästan alla. Vad alla ändå inte förstår är att det skall vara så svårt att hitta ett system där de minst bemedlade och s.k ”nyfattiga” får det litet lättare. Ett system som inte ger med ena handen och tar med den andra. Nu har man mest tagit. Man höjer TV-avgiften och så höjer man betalningstaket för besöken på ÅHS. Om något, så drabbar ju det gamla och skräp-liga samt lågavlönade männis-kor.

I **Jomala** höjer man också avloppsvattenavgiften – som redan varit högre än avgiften för det vatten man använder. Det hade kanske varit lika bra att göra som i Mariehamn – höja skatten litet i stället. Men då hade det ju drabbat högin-komsttagarna.

Det jag nu tänker skriva gör jag inte för att någon skall tycka

synd om mig, utan för att möj-ligen kunna få till stånd något som kan hjälpa andra, som har ännu lägre pension än den jag har. Och så efterlyser jag rätt-visa och upplysning.

Det talas om utkomststöd och bostadsbidrag och alla möjliga andra stöd man har rätt till, men ännu har jag inte lyckats få veta hur man då skall gå tillväga. Då min man gick bort för några år sedan sökte jag bostadsbidrag – fick nämligen reda på att man kan få det fast man bor i eget hus.

Svaret var som vanligt ne-kande. Förklaring: För hög inkomst. Hade då jämte pen-sionen en liten lön för uppgiften som förtroendevald i kommu-nen. Ett par år senare – då jag hade enbart pension, sökte jag igen. Fortfarande samma svar. Då hade man i utredningarna beaktat enbart utgifter för olja, vatten och avlopp. Inget för el, eventuella mediciner, sjukkost-nader, mat, kläder m.m. Van som jag var med nekande svar accepterade jag nu också.

Jag beslöt mig för att klara mig utan samhällets hjälp. Men – för ca ett år sedan drabbades jag av höftbesvär och hade svårt att ta mig fram. Då sade någon. Sök färdtjänst. Du har ju rätt till det. Jag tänkte att det är väl värt ett försök. Man kom från socialtjänsten, tog reda på alla inkomster och utgifter. Inte alla utgifter förstås , för lev-nadskostnader som mat, kläder, mediciner, tidningar, TV-licens och telefon m. m. beaktades inte. De senare hörde till tillva-rons lyxartiklar som man kunde klara sig utan.

Tjänstemannen uttryckte sin visshet om att jag skulle bli beviljad en låg avgift på grund av min låga pension och mitt rörelsehinder. Tre dagar sena-re var beslutet i postlådan. På grund av för små utgifter har vi bestämt att du måste betala 50 procent av färdtjänstavgiften. Jaha, man får väl tacka och ta emot och räkna ännu en utgift till de övriga, för tidigare hade jag ju inte haft råd att anlita taxi, annat än i nödfall.

Till läkare får man inte anlita färdtjänst och inte till sjukvård

Föglötunneln ökar utsläppen

■ **Nu är** Föglötunneln på ta-peten igen och Ålands vatten-skyddsförening är en varm fö-respråkare för den. Föreningen presenterar siffror som visar att bränsleförbrukningen och där-med koldioxidutsläppen (CO2) från färjetrafiken Svinö – De-gerby är ca tio gånger större än om bilarna i stället led-des ge-nom en tunnel till Föglö.

Siffrorna i sig är riktiga men föreningen missar en väsent-lig sak. Det är nämligen så att överallt där man underlättat för biltrafik t.ex. genom att ersätta

färjor med fast vägförbindelse, så har biltrafiken ökat.

Jag kan ta ett exempel som jag är ganska väl insatt i, nämli-gen Öresundsbron. Innan bron byggdes gick det färjor mellan Limhamn (Malmö) och Dragör. De transporterade i genomsnitt drygt 900 bilar per dygn. I dag är biltrafiken över bron uppe i drygt 18.000 bilar per dygn, en ökning med 20 gånger! Detta trots att det också finns tågtrafik och trots ganska höga broavgif-ter. Bara räknat på körsträckan över bron har detta inneburit ungefär en fördubbling av ut-släppen. Räknar man hela vä-gen Malmö – Köpenhamn så är utsläppen minst fem gånger så stora som tidigare. En stor del av biltrafiken kör dessutom

mycket längre sträckor innebä-rande att bron blivit en miljö-mässig katastrof. Detta talas det naturligtvis aldrig om.

Det är rimligt att anta att en tunnelförbindelse kommer att generera betydligt större biltra-fik än i dag.

Nu är årsgenomsnittet bilar mellan Svinö och Degerby ca 260 per dygn. Det är naturligt-vis inte sannolikt att trafiken ökar 20 gånger men att vi kom-mer att se en väsentlig ökning är säkert. Då måste man räkna på hela den sträcka som den till-kommande biltrafiken kör.

Vi kan anta att den mesta trafiken kommer att gå till och från Mariehamn. Körsträckan blir då ca 45 km en väg och bränsleförbrukningen ca 4 liter. Om vi antar en fördubbling av trafiken innebär det 400.000 li-ter bränsle per år eller ganska exakt 1.000 ton CO2. Vinsten är inte så stor längre och 260 bilar till per dygn är inte speci-ellt mycket, bara drygt fem bilar per timme i vardera riktningen. Och hur skall man ta hand om de passagerare som i dag åker buss till Svinö?

Men det finns andra aspekter också.

LÄTT

5	6	4	9	7	8	1	3	2
2	9	1	5	6	3	8	7	4
7	3	8	4	2	1	9	6	5
4	1	2	6	5	7	3	8	9
3	8	7	1	9	2	4	5	6
9	5	6	3	8	4	7	2	1
8	7	9	2	1	5	6	4	3
6	2	3	7	4	9	5	1	8
1	4	5	8	3	6	2	9	7

MEDEL

5	3	4	7	8	6	9	1	2
2	6	1	3	9	4	5	8	7
8	7	9	5	2	1	6	4	3
1	9	6	4	3	2	7	5	8
7	8	3	9	1	5	2	6	4
4	2	5	8	6	7	1	3	9
6	5	8	2	7	3	4	9	1
9	4	7	1	5	8	3	2	6
3	1	2	6	4	9	8	7	5

eller rehabilitering överhuvud-taget. Man skall ha det för sitt nöjes skull och för sociala kon-takter. Vackert tänkt förstås.

Jag skulle kunna bli bitter om jag låg åt det hållet. Har betalat skatt hela mitt liv till kommu-nen. Fött åtta barn och fostrat, utan bidrag eller hjälp. Haft många dagbarn utan att det räknades som pensionsberätti-gat. Jobbat åtta år som förtro-endevald i kommunen utan att det räknades som pensionsbe-rättigat. Jag är ändå glad att jag kunnat klara mig och kunnat stå på egna ben.

Har 900 euro i nettopension och fattar inte hur de klarar sig som har mycket mindre. Räk-ningarna för november steg till 790 euro, som jag anser som nödvändiga utgifter. Vatten och avlopp 344 euro, olja 186, el 130, telefon 65, och läkarbesök 40, tidningsprenumeration 30 euro.

Ja, så är livet som ensam pen-sionär och jag kan lova att det är spännande.

D. Jansson

Samhällsekonomiskt innebär det förlorade jobb. Kaféet på Svinö måste stänga och färje-besättningar får sluta. Jag har en gång tidigare nämnt säker-hetsaspekten. En viktig fråga är vad som händer vid en brand i tunneln. Jag har noterat att det inträffat ett flertal bilbränder här på Åland bara i år där bilar plötsligt börjat brinna utan yttre orsak. En sådan situation i en tunnel utan ordentliga säker-hetssystem blir lätt en katastrof. Och regeringen har tydligen tänkt satsa på ett riktigt billig-hetsalternativ.

Det är knappast troligt att man kan kringgå EU:s regler när det gäller tunnelsekerhet. Men ock-så om glädjesiffrorna på bara 60 miljoner euro skulle stämma, så blir det mycket dyrt. 4 procent ränta på 60 miljoner är 2,4 mil-joner.

Amorteringar kostar också. Säg att man får amortera på 60 år, då blir det en miljon till. Ka-pitalkostnaden är alltså 3,4 mil-joner. Till det kommer en liten driftskostnad på minst 100.000 bara för elen, totalt alltså 3,5 miljoner mot nuvarande 1,25 miljoner, nästan tre gånger dy-rare.

Då har man fortfarande inte räknat kostnaderna för de ca 8 -10 km ny väg som också kom-mer att behövas. Dessa vägar kommer att kräva underhåll vil-ket sjövägen inte gör.

Och vad händer om Åland får sin egen Hallandsåstunnel? Den är nu ca 10 gånger dyrare än beräknat och man har kom-mit drygt halvvägs.

Jag läste att bara färjfastena blivit 1,5 miljoner dyrare än pla-nerat!

Jan Grönstrand

SVÅR

1	3	6	2	5	4	9	7	8
7	5	9	1	3	8	2	6	4
2	8	4	6	7	9	1	5	3
9	2	7	5	8	6	4	3	1
8	6	1	4	2	3	5	9	7
5	4	3	9	1	7	8	2	6
6	1	2	7	4	5	3	8	9
4	9	8	3	6	2	7	1	5
3	7	5	8	9	1	6	4	2

TV-programmet

lördag 22 november

9.20 Plus (R) [2860613]
9.50 Go'kväll (R) [7372532]
10.35 Fråga doktorn (R) [7480193]
11.20 Morgonsoffan (R) [3663358]
11.50–15.00 Längdåkning [27570735]
 Direkt. Världscupen Gällivare.
15.10 Filip Wlostowski (R) [5037261]
15.25 Robins (R) [8355532]
 Pratshow. Del 6 av 10. Gäster: Joe Labero, Christine Meltzer.
15.55–17.40 Handboll: Hammarby–Chambéry Savoie HB [7493325] Direkt. Champions League.
17.45 Anslagstavlan [9325445]
17.50 Livet i Fagervik (R) [1225087]
18.35 Byss [290648] Serie på teckenpråk för unga vuxna.
18.50 Helgmålsringning [2467087]
 Från Stockholm. Om dödssynden frosseri. Författaren Björn Ranelid pratar om hur vi människor frossar i ord.
18.55 Sportnytt [2466358]
19.00 Rapport [15613]
19.15 Pomos piano [449803]
19.45 Håxan Surtant [671464]
20.00 Seriestart: Habib [241]
20.30 Rapport [98938]
20.45 Sportnytt [1098025]
21.00 Dansbandskampen [19071]
 Musiktävling. Del 6 av 9. I kvällens program tävlar Face 84, Martinez och Jannez mot de två band som tittarna röstade vidare från förra veckans Dansbandskamp. Även 23/11, 24/11.
22.30 Svensson, Svensson [826]
 Svensk komediserie från 2008. Del 10 av 13. .
23.00 Brottskod: Försvunnen [21648]
 Del 8 av 18. En proffsboxare försvinner efter en match, och Samantha söker upp den blivande fadern till hennes barn.
23.40 Dom kallar oss artister (R) [6230551] Musikdokumentär. Del 4 av 12.
0.10 Ett pikant ärende [3816588]
FILM Brittisk komedi från 2001. I rollerna: Billy Connolly, Sarah Lancashire.
1.40 Svindlarna (R) [2199168]
2.35–9.05 SVT24 [87261472]

9.00 Bolibompa [23716]
9.00 Boli-bompahelg [66667] **9.05** Nicke Nyfiken [4874193] **9.30** Kalles klätterträd [6461990] **9.40** Kent Agent och de hemliga ställena [3832434] **9.55** Räkna med skägg [9063377]
10.00 Sagoträdet [27700]
10.15 Pi [7232290]
10.30 Unna Junná [1109261]
10.45 Karamelli [6701735]
11.15 Andra Avenyn (R) [6791358]
11.45 Andra Avenyn (R) [2407667]
12.15 Andra Avenyn (R) [306241]
12.45 Halal-tv (R) [508464]
13.15 Uppdrag granskning (R) [5393862]
14.15 Debatt (R) [44667]
15.00 Perspektiv (R) [1303]
15.30 Dokument inifrån: Rör inte min sup! (R) [64071]
16.30 Korrespondenterna (R) [4700]
17.00–17.50 Förklädd gud (R) [43700]
18.00 Snowboard [50822]
 Direkt.
19.00 Det glömda ljuset (R) [75551]
19.15 Landet runt [817984]
 Veckokrönika.
20.00 Annas eviga [6193]
 Samtalsprogram.
20.30 På Herrens mark [5464]
 Dansk realityserie från 2007. Del 3 av 4. Line, Louise, Alex och Majbritt, fyra nyutexaminerade präster, har alla att tampas med tomma bänkrader i sin nya yrkesvardag. Även 24/11.
21.00 Parkinson (R) [18822]
 Sverigeaktuelle Michael Parkinson uppmärksammas i SVT2 denna lördag med en egen halfton.
22.00 Rapport [27025]
22.05 Stina möter Parkinson [5377984]
 Stina Lundberg Dabrowski samtalar med Michael Parkinson.
22.20 Parkinson (R) [3684629]
23.10 Parkinson (R) [572629]
23.55 Rapport [8596272]
0.00 Guds stad [7015633]
FILM Brasilianskt drama från 2002. I-rollerna: Matheus Nachtergaele, Seu Jorge.
2.05 Hype (R) [9423439]
2.35–3.05 Dr Åsa (R) [9404304]

7.30 Fat Albert [1328396]
FILM Amerikansk komedi från 2004. I rollerna: Kenan Thompson, Kyla Pratt.
9.20–9.50 Ska du säga [1216532]
10.40 Ska du säga [7245261]
11.05 The class [4625700]
11.35 The class [4719193]
12.05 Simpsons [9564377]
12.30 Scrubs (R) [873006]
13.00 My boys [874735]
13.30 My boys [877822]
14.00 Sjukhuset (R) [878551]
14.30 Sjukhuset (R) [780342]
15.00 Sjukhuset (R) [781071]
15.30 Sjukhuset (R) [630648]
16.05 Svenska hjältar 2008 (R)
16.35 SOS Familj (R) [9374754]
17.35 Du är vad du äter (R) [3709174]
18.35 Design: Simon & Tomas (R) [2730551] Svenskt inredningsprogram från 2008.
19.35 Nytt läge (R) [7329280]
 Svenskt inredningsprogram.
20.35 X-Men [478025]
FILM Amerikansk sci-fi-action från 2000. De är väldigt speciella barn, överlägsna i sina sinnen. En länk i evolutionen. I rollerna: Hugh Jackman, Patrick Stewart, Ian McKellen. Regi: Bryan Singer.
22.30 Sing a long [687261]
 Svensk underhållning från 2008. Del 11. Claes tävlar med musikalartister Nina Söderquist och Peter Johansson mot Sussie med skådespelaren Mi Ridell och komikern Per Andersson.
23.30 One hour photo [2297396]
FILM Amerikansk thriller från 2002. Sy Parrish är en medelålders ensamvarg som arbetar i en fotobutik. I-rollerna: Robin Williams, Connie Nielsen. Regi: Mark Romanek.
1.20 Antwone fisher [56299014]
FILM Amerikanskt drama från 2002. I-rollerna: Derek Luke, Malcolm David Kelley.
3.35 Garage days [3294385]
FILM Australisk dramakomedi från 2003. I rollerna: Kick Gurry, Maya Stange.
5.20–5.45 Girls behaving badly [6406878]

7.00 Barnprogram [36540547]
7.00 Boblins [447990] **7.10** Elias – den lilla räddningsbåten [8984367] **7.20** Elias – den lilla räddningsbåten [6089731]
7.30 Teletubbies [8300464]
7.50 Thomas tåget [8750532]
8.05 Rupert Björn [3078087]
8.15 Koalabröderna [3994071]
8.25 Lazy town [4012483] **8.50** Pororo [3289396] **8.55** Pokémon [8794006] **9.20** Yu-Gi-Oh GX [9913984] **9.40** Siv & Viv [5568667]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [470821735]
12.30 Äntligen hemma (R) [846087]
13.30 Giftiga djur med Nigel Marven (R) [855735]
14.30 Sverige i veckan [2220939]
15.05 Kriget mot fetman (R) [8897648]
16.05 Rent hus (R) [690396]
17.05 Little Nicky [6329498]
FILM Amerikansk komedi från 2000. I rollerna: Adam Sandler, Patricia Arquette.
19.00 Trav: Vinnare: V75 [803648]
19.50 Keno [6351919]
20.00 Nyheterna [784613]
20.25 Vädret [6272667]
20.30 Postkodmiljonären [527700]
21.00 Stjärnor på is [163303]
 Svenskt underhållningsprogram.
21.55 Lotto, Joker och Drömvinsten [3726667]
22.00 Stjärnor på is, forts [611193]
22.30 Tack gode gud [610464]
 Svensk underhållningsserie från 2008.
23.00 Nyheterna och vädret [204532]
23.20 Stjärnor på is – isduellen [9939377]
23.35 K-19: The widow maker [68583071] Amerikansk action från 2002. I rollerna: Harrison Ford, Liam Neeson.
2.10 Ice road truckers (R) [6778762]
3.10 The music man [72779033]
FILM Amerikanskt drama från 2003. I-rollerna: Matthew Broderick, Kristin Chenoweth.
5.40–6.55 Den vilda familjen Thornberry [5246236]
FILM Amerikanskt animerat familjeäventyr från 2002.

14.50 Främlingar 1808-2008
 Del 6 av 10. Segern vid Lappo – Magnus återser Teräviäinen.
15.50 Vi på Langedrag
 Del 22 av 27. Kocktävling och hundutställning.
16.15 Samtal med Melita
 Mördare och självmördare har mycket gemensamt: De har tappat alla lösningar! Det säger deckarförfattaren och psykiaterprofessorn Åsa Nilssonne. I dag föredrar hon samtal framom piller.
16.45 Obs
 Aktualiteter.
17.15 Lokal-tv-fönstret
 Berättelsen om fyra gamla hus i Mariehamn. Ärkebiskop emeritus Vikström och pensionerade stadsdirektören Skuthälla samtalar om tvivel. Elsa Luther berättar om en händelse med lyckligt slut. Aggressivt tjäderspel i Ekenäs.
17.45 BUU-klubben: Plåstret
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Familjen Sommer
 Dansk dramaserie. Del 2 av 20.
19.26 Norge runt
 Samiskt barndop.
19.30 Ursäkt Birgitta! – Frågesport för sexor
 Semifinal 2/2. Vinnarlagen från kvartsfinalerna 3 och 4 kämpar om finalplats.
20.00 TV-nytt
 Programmet kan också ses på svenska.yle.fi/arenan.
20.10 Sportnytt
20.20 Solens mat
 Del 3 av 6. Bo Hagström bekantar sig med ön Ischia och Riccardos trattoria.
20.50 Ratatosk
 Kulturmagasinet
21.20 Farligt begär
FILM Amerikanskt drama. Erotiska intriger i fransk 1700-talsmiljö. Filmen baserar sig på Christopher Hamptons pjäs och Choderlos de Laclos berömda brevroman. I rollerna: John Malkovich, Glenn Close, Michelle Pfeiffer. Regi: Stephen Frears.
23.15–23.44 Konsulernas krig
 Del 5 av 8. ”Jag är en jävel på UNO.”

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

9.00 Kulturen. Repris av måndagens, tisdagens och onsdagens Kulturen.
9.45 Musik. **10.00** Gröna fingrar. Repris från onsdagen. **11.00** Musik. **12.00** Perspektiv. Åland i dag åker runt och besöker de åländska kommunerna och tar tempen på dem. Vad har egentligen hänt efter kommunalvalet 2007? Repris från tisdagen. **12.45** Musik. **13.00** Veckans gäst. Repris från fredagen. Med Tom Wiklund. **14.00** Sportpasset. Repris från måndagen. **15.00** Min Musik. Repris från tisdagen. Med Magnus Liljesköld. **16.00** Jazz med Wallers. Repris från 15/11. Med Ann-Christin, Kurt Waller. **17.00–19.00** Musik.



Se det med egna ögon!

www.24.ax

8.00 Tv-nyheter [18532]
8.05 En fascinerande värld: Alperna [2629880]
9.00 Tv-nyheter [97025]
9.05 Loppis [1626735]
10.00 Tv-nyheter [87648]
10.05 Morgonettan [6554938]
10.45 Presidentens kansli [2303209]
11.00 Tv-nyheter [33803]
11.05 Strada [8366648]
11.35 K-kont [7035087]
11.55 Morgonhjärta [71894087]
12.30 Basaren: Familjevåld [6006]
13.00 Tv-nyheter [52629]
13.05 Nyheter på teckenspråk [9823396]
13.10 Prins Charles – tronarvingens historia [2149174]
14.00 Bli herre över plånboken [1551]
14.30 Familjen Serrano [106071]
16.00 Sjukhuset i Holby City [87464]
17.00 Tv-nyheter [21464]
17.10 Droppen [9330377]
17.15 Hemgatan [1230919]
18.00 Tv-nyheter och väder [79938]
18.10 Sportrutan [2475006]

18.15 Finländsk anti-kruna [276174]
18.50 Den vida naturen: Udda djur i Afrika [522984]
19.45 Monk [647667]
 Monk och skådisen.
20.30 Tv-nyheter och väder [83006]
20.45 Lotto [2329716]
20.50 Sportrutan [846396]
21.15 Presidentens kansli [8495629]
21.30 Nyhetsläckan [990]
22.00 Män, brev och problem [22464]
22.50 Lucky Louie [6759342]
23.25 Falsk kärlek [3890667]
FILM (Falling) Amerikanskt dramafrån 2005. En medelålders författare flyr till landet efter sin separation för att kunna skriva igen. En såregen granne kommer henne nära. Vågar Daisy bli kär igen eller skulle det vara ett misstag? I rollerna: Michael Kitchen, Penelope Wilton, Micaiah Dring. Regi: Tristram Powell.
1.00 Euronews [3913052]
1.10–8.00 Nyhetsfönster [99942052]

6.00 Frågespel [76822]
7.00 Tellus-frågesport [9528667]
7.45 Lilla tvåan [57391648]
10.30 Fatta micken [7047071]
11.20 Spelnytt [6714209]
11.50 Skidor [5953990]
13.20 Skidor [4356716]
15.00 Vid lägerelden [3803]
15.30 Antiglobetrotter [6990]
16.00 Var blev du av, farfar? [4919]
16.30 V75-travet [4498]
17.00 Respasset: Idrott i Kina [49938]
17.50 Fennada-storyn [6853938]
18.50 Tv-nyheter [4578551]
19.00 Sportrutan [86613]
19.05 Tvåans höstväder [2363385]
19.10 På estraden: UIT – 30-årsjubileumskonsert [7078209]
20.25 Pekko och masschärmören [473984]
20.50 Råven [2217716]
 Död och begravnen. Förläggaren Friedhelm Staller lämnar sitt hem hastigt efter att ha fått ett sms-meddelande.
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [5477938]

22.05 Nora Roberts: Mördande hetta [3908613] Amerikanskt thriller. Thriller om mordbrandsutredaren Renan Hale, som fått en förföljare efter sig. Denna har för avsikt att bränna ned Reenans drömmar.
23.40 Da Vincis mordutredningar [9175071] Konstiga rörelser. Da Vinci utredde ett dödsfall i ett parkeringshus där offret krossades i en dörr.
0.25 Musik-tv: Obligatoriska grejer [96304]
 De bästa bitarna ur veckans Musik-tv-program. Veckans mest intressanta gäster och bästa musikvideor samt en titt på inkommande veckas händelser.
0.55 Tellus-frågesport [4267965]
2.00 Frågespel [9398507]
3.00 Dolt ord [9392323]
4.00 Sudoku [9378743]
5.00–6.00 Dolt ord [9389859]

6.00 Den rätta [8834919]
7.45 Doras äventyr [1481396]
8.15 Lilla kockskolan [7433025]
8.45 Disneys Tarzan [7414990]
9.15 Pokémon [5309667]
9.45 Zorro [5380532]
10.15 Staraoke-laulupeli [8727648]
10.35 Hannah Montana [7597006]
11.05 Vad ska vi äta idag? [3791648]
11.10–12.10 Köpkanalen [5035445]
11.55–12.35 Frågesport [9378629]
12.10 Word Puzzle [524358]
12.40 Hannah Montana/Miley Cyrus The Best of Both Worlds Concert [5110209]
14.00 Dolda liv [134629]
14.30 Dolda liv [142648]
15.00 Dolda liv [143377]
15.30 Lauri Tähkä ja Elonkerjuu – Kirkkahimmat [146464]
16.00 Lauantain perheleffa: Yksin kotona 3 [770006]
FILM Amerikansk komedi från 1997. I den andra uppföljaren till hela familjens favoritkomedi gömmer ett spiongäng ett mikrochip i 8-årige Alex

leksaksbil. I rollerna: Linz, Olek Krupa, Haviland Morris. Regi: Raja Gosnell.
18.00 Nigel Marven napapiirillä [574358]
19.00 Sjuans nyheter [505648]
19.10 Resultatrutan [727803]
19.30 Mina damer och herrar [976532]
20.00 Jackpot [313174]
21.00 Sanningens stund [355551]
21.45 På skoj [2191822]
22.00 Tians nyheter [967464]
22.10 Resultatrutan [6086174]
22.20 Lotto, Joker och Keno [2327342]
22.25 Day After Tomorrow [6539087]
FILM Amerikanskt drama från 2004. En imponerande och prisbelönt film om några av katastroferna som klimatförändringen lam leda till. I rollerna: Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Ian Holm. Regi: Roland Emmerich.
0.50 Insikt [2309474]
1.45 Vinstpotten late night [4652930]
3.00–6.00 Den rätta [22779385]





Nyankortsvinnare:
Harriet Häggblom Mariehamn
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Inga parkeringsplatser i parkerna

■**Öppet brev** till politikerna och tjänstemännen i Trädgårdsstaden Mariehamn, på begäran.
Detta ”brev” skickades ursprungligen den 10 juni och nu föreligger ett konkret stadsplaneändringsförslag i Trädgårdsstaden Mariehamn innebärande en stor hall och dito parkering på ca 4.000 m2 inne i Idrottsparken !!
Stadsplanenämnden var inte enig.

”Med förundran ser jag hur stadsstyrelsen, stadskansliet, stadsarkitektkontoret och fritidsförvaltningen med flera i samråd med curlingintressenterna kommit fram till ett helt nytt förslag för en placering av en ev curlinghall nordväst om Islandia!

Söder om Islandia anses naturen av någon anledning vara mera värdefull och därför oförenligt med generalplanen, vad är skillnaden!?

Detta förslag, anser tydligen denna relativt breda grupp, skulle kunna vara förenlig med generalplanen (R-2 rekreatiomsområde, idrottsplatser) för idrottsparken IP.

I samband med generalplanen för IP var det mycket diskussioner om IP:s utveckling och ”konsensus” var att det, mer eller mindre, i praktiken var färdigbyggt, endast mindre saker och komplementeringar (typ tennis- och fotbollsläktare) och definitivt inte fler större hallar.

Nu planeras det en hall på ca 30 x 60m (fyra banor) och det låter kanske inte så stort, men motsvarar ändå nästan en hockeyrink.

Med lite framförhållning bör man, om en god planerings-sed skall följas, ta i beaktande



Idrottsparken. Inga parkeringsplatser i parkerna, skriver insändarskribenten. Bilden är från 2004. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

ett framtida utbyggnadsbehov (jämför med bowlingen) med två kanske fyra banor till och då är vi uppe i 50x60 meter - det handlar alltså om möjlig framtida hall i storlek med dagens Islandia.

Även om man, mot förmodan, kan anse att en hall (även med beaktande av möjlig utbyggnad) är förenlig med generalplanen, så är parkeringsbehovet ej möjligt att lösa utan att idrottspark/ naturpark (R2, R) används till parkeringsplats och detta är definitivt inte förenligt med generalplanen.

Så varför läggs förslaget? Parkeringsläget i IP utredde ordentligt relativt nyligen, efter ett förslag att anlägga en parkering i skogen mellan sandplan och tekniska verken.

Denna utredning kom fram till att det inte finns ”lediga”

p-platser och i dag fungerar det någorlunda vid Islandia, tack vare en god vilja och samarbete mellan besökare och IP:s personal samt att sandplanen kan användas vid större evenemang samt IFK:s matcher.

Det finns alltså i dag inga ”lediga” p-platser för en ny aktivitet.

I samband med denna utredning ansågs även att skogsområdet mellan sandplan och TV vara så skyddsvärt, bland annat som en del av grönskorridoren från sjukhuset till Engelska parken, att området bröts ut från idrottsparken för att bli naturpark, just för att höja den framtida skyddsstatusen.

Så hur många p-platser handlar det om.

Curling spelar man i fyrmanalag, så med full hall innebär det 32 personer som spelar

samtidigt och nästa grupp byter inte av varandra på parkeringen, utan i praktiken handlar det om 60-70 personer samtidigt på plats i hallen.

Med ålänningens bilvanor handlar det alltså om en hel del bilar.

Förslaget talar om 50-110 bilplatser och att 50 platser ”torde” räcka till - hur man kommit fram till detta ”torde” framgår ingenstans.

Vid en succé för curlingen (vilket undertecknat själv spelat på korpnivå i Stockholm och anser vara en rolig sport med mycket taktikerande, inte så mycket motion, håller på cirka två timmar och går ca fem kilometer eller mest glider på isen på ett ben) kommer behov för utbyggnad och behovet av p-platser ökar ytterligare.

En god planeringssed för-

utsätter att eventuella utbyggnadsbehov tas i beaktande från början.

Samtidigt finns det ett färdigt förslag vid Baltichallen med färdig parkering och även synergier för överskottsvärmen.

För att i Trädgårdsstaden Mariehamn börja riva upp en relativt ny generalplan, som leder till att naturpark/ idrotts-park ändras till hallplats och parkeringsplats, måste det finnas väldigt tungt vägande skäl och undertecknad har svårt att se ett enda sådant tungt skäl samtidigt som ”allt är klart” för ett bygge vid Baltichallen. Avståndet till centrum/ hamnen är i princip samma.

Inga parkeringsplatser i parkerna!”

Yngve Söderlund
10 juni samt 21 november

Oseriöst av Nya Åland

■**Det är** mycket egendomligt att se Nyan publicera en prisundersökning på första sidan som är gjord av en person som gynnas av resultatet.

Det minsta man borde kunna begära av en seriös tidning som Nyan är väl att ni skulle gjort undersökningen själv! Och då jämfört med Lidl i Norrtälje där många handlar. Sen måste det ju också inkluderas saker som verkligen är billigare på Lidl, som till exempel blöjor.

Sven Evertsson

Som insändarskribenten säkert noterat hade vi i går en uppföljande artikel med en prisjämförelse i riket samt kommentar på ledarplats.

Red

Hur täcks ni!

■**Jag** blev nästan heligt förbannad när jag läste huvudnyheten i torsdagens Nyan om en ”prisjämförelse” som utförs av en av butiksinnehavarna och inte nog med det; den andra parten fick inte ens komma till tals.

Hur täcks ni publicera sånt skräp?. Jag har hört om lobbningen i landskapsborgen men det här tar nog priset. Chefredaktören - på ett mediaseminarium sade Du att ni inte sjunker hur lågt som helst men vad är det här då?

Förstummad

Nina Fellman finns inte på redaktionen på fredagar. Se svaret till Sven Evertsson.

Red

Nyans ros

...till den blonda **expeditionsdamen** och **Peggy** på FPA för snabb o flexibel hjälp med föräldraledighetsbekymret! Jag blev så glad o tacksam! **Linda** rosar.

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Svart o vit katt överkörd på Jomalarakan. Ligger på östra sidan om vägen i södra ändan. **040**

■ ■ Band söker sångare och trummis! Du behöver inte vara grymt bra... Messa till 04573425611

■ ■ Before ! Du måste ta av dej mössan när du handlar på Hallen. God kutym ! **En som såg dej**

■ ■ Jösses vilken gratisreklam fula gulgubbens butik fick. Hur kan man lita på en dylik undersökning? **vett- och smaklöst**

■ ■ För 1 1/2 år sen var liberalerna i opposition och då stod de och ropa att landskapet måste ta över MISE. Nu är liberalerna ansvarigt regerings parti och nu måste kommunerna ta sitt ansvar dunderar miljöminister Sjögren. Ja inte är det lätt att hänga med i liberalernas svängningar. **040**

■ ■ Mamma är väldigt upptagen med sig själv och sitt liv och ser inte mig längre på samma sätt som förut. **En som saknar mamma**

■ ■ Det går lätt att spara in 160.000 euro på skärgårdsfärjorna.

Kom till rätta med fusket med övertiden, så slipper man dra in några turer.Det påpekade Harry Eriksson redan på sin tid .Men då blev han utäten av dom övriga sjöanställda. Sjötrafikbyrån är alltför flata, som betalar ut pengar för vad som helst! **040**

■ ■ Grattis Sonja på din födelsedag och för din insats till Rosa Bandet,bra jobbat:-) **Maggan & Per**

■ ■ Våra politiker o tjänstemän har också ett ansvar för vår gemensamma åländska ekonomi! **0457**

■ ■ Vinstskatter till Tyskland eller vinstskatter till Åland? ÅCA och Dahlmans eller estnisk mjölk och tysk korv? Hembygdsrätt eller utarmning? **väljare**

■ ■ Lite lustigt. När ålänningarna handlar på Åland räknar man noga in bilkostnader och ev. fika. Då man fyndar mat i Sverige räknas ej milkostnad, biljetter, morgonfrukost, smörgåsbord, ”billiga” tax-freen, samt hamburgermeny eller pizzor för hela familjen. **040**

■ ■ Se upp alla bilister!! Kami-kazecyklisten är i farten igen, han

gjorde en riktigt ful grej på Sviibybron i torsdags kväll, trängde sig ut i trafiken helt kallt framför bilarna som måste tvärnita för att inte köra över den gamle mannen. Sen har han mage att gnälla över att ”det är hemskt trångt på vägarna ikväll!!” Han har noll-tolerans o förståelse i trafiken, visar ingen hänsyn. Han kommer snart att hamna under en bil som inte hinner stanna för honom tråkigt nog... Då tappar Jomala en pensionär till. **040**

■ ■ Om alla betalade sin tv-licens kanske licensen skulle sänkas istället för höjas som det nu pratas om? Hej från **licensbetalaren**.

■ ■ Vi skärgårdsbor betalar gärna färjavgift men för rättvisans skull inför välgavgift på fasta Åland. **rättvist**

■ ■ Huuu... Vem är rädd för Lidl?! **040**

■ ■ Låt konsumenterna välja var de handlar sin mat. Låt dem själva välja - men erjibd alternativ. **För individens frihet**

■ ■ Ekologi – ett nytt ämne i världen. Miljö + ekonomi. Ej julklappar heller, tack. **040**

■ ■ Enligt infowars.com planerar USA att koldioxidbeskatta grisar och kors fisar. **0457**

■ ■ Budbilsservice fredag morgon 9.30 i Vårdö.. Håll dej på din sida våghalvan. **040**

■ ■ Trafikministern – nu då skärgårdsborna vill ha kvar turtätheten bör deras färjavgifter höjas, alla skall betala lika. Rättvisa fodras i samhället. **040**

Engångserbjudande

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet!

EN BLÄCKPATRON

från eller **LEXMARK** **20€**

Gäller lagervara och vid ett köptillfälle!

Mariehamns PERSONDATORER ab

Erbjudandet gäller tom 31.1.2009

Nyankort
-sätter guldkorn

■ ■ Det blir fartbegränsning 30 i stora delar av staden, MEN på den mest olycksdrabbade vägsträckan, korsningen Storagatan – Torggatan ända ner till Östra utfarten, där är det fortfarande 50 som gäller. Jag vet att det är en genomfartsled men det är just där, på den sträckan, som åtminstone 2 dödsolyckor inträffat samt flera andra påkörningsolyckor.

Så snälla, sänk farten även där, där det verkligen behövs! **0457**

■ ■ Jag förstår nu varför nästan alla mamor blir deprimerade! Mammaledigheten = ungen skriker alla tider på dygnet, har skit i blöjan varannan timme el hungrig el knip i magen, var är ledigheten? Inte nog med den sk mammapengen, hur menar ni att man ska leva på 345,- euro i mån? Borde man inte få 80 procent av sin lön som då man är arbetslös? Det är skämmat att behöva gå till socialen varje mån tills ungen börjar dagis! Hoppas alla pappor läser detta som inte hjälper till! **ensam**

■ ■ Varför int ”flagga ut” skärgårdsfärjorna? Börja med dyra ms alfégaln! **050**

■ ■ Cheferna är nöjda och personalen (fotfolket) får mindre lön! Allt frid o fröjd! **H från goddag yxskaft.**

■ ■ Huruvida Sparhallen är billigast på Åland eller nä, men ja får mera för mina pengar på Matts-sons i Godby genom att gå efter plussaerbjudanden, Pirkka och Euroshopper. **0457**

■ ■ Till arg besökare på Gullåsen, visst är det för hemskt att

studeranden tar alla parkeringsplatser. Dom kunde ju eventuellt neka att ha studerande, och kanske sparka alla närvårdare och primärskötare! Och simsalabim så får du vårda lilla mammsen eller pappsen hemma hos dig. **H. Upprörd**

■ ■ Propaganda brukar det kallas det Sparhallen skriver i tidningen. Ryssland har samma metod. **050**

■ ■ Nej, nu får det vara nog! Jag blir galen på dessa ständigt förekommande språkfel när Lidl diskuteras. Både mes-sare och journalister dras med samma defekt: ett pris kan inte vara dyrt/ billigt, däremot högt/ lågt. Du kan heller aldrig **tjäna** pengar på att handla något, om du nu inte **får** pengar för det. Däremot kan du **spara** pengar på att handla i en affär med **lägre** priser. I hopp om bättring. Mvh, **språkpolisen**.

■ ■ Vad i helv.... sysslar de med på MCA? Är helt jävla omöjligt att se på tv utan störningar nuförtiden. **Slopa licensen**.

■ ■ Tack Teebee, har nog också tidigare tankat hos Er enligt principen att man skall gynna de företag som har minsta antal bevakningskameror, men det var trevligt att få Plussa! **SeeYou**

”För att det skall bli problem i ett barns livs krävs oftast en vuxeninsats. Och för att barnet inte skall möta problem krävs vuxeninsatser.

ANJA KUUSISTO, ÅBO UNDERRÄTTELSE

ledare



Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464



Rikstankar Carl-Magnus Långkvist

Den amerikanska mentaliteten

Amerikaner är ett underligt folkslag. De kan vara de mest öppna och trevliga människor som finns samtidigt som de kan vara egoistiska och (ursäktat uttrycket) dumma. Jag spenderade hela min sommar i Michigan i USA där jag jobbade på en restaurang och kom då i kontakt med massor av amerikaner. Det jag kunde notera direkt var hur vänliga och pratglada alla var och hur välkommen jag kände mig redan under min första arbetsdag. Jag blev direkt en av dem.

En av mina arbetskamrater frågade en dag varifrån jag var, jag svarade Finland. Hon log mot mig, sade okej och vi återgick båda till vårt arbete. Efter en stund kommer hon fram till mig igen och säger: Finland, det gränsar visst till England!?! Jag försöker hålla mig för skratt då jag svarar: Nej, Finland gränsar till Sverige.

Arbetskamraten står kvar och jag kan nästan se hur frenetiskt hennes hjärna jobbar för att komma på var i Europa som dessa två länder ligger. Efter en stund av tystnad säger jag att Finland också gränsar till Ryssland. Då tänds det en lampa för henne och hon kan peka ut på kartan var Finland finns.

Alla mina arbetskamrater erkände någon gång under sommaren att de egentligen var väldigt dåliga på geografi och att de inte visste mycket om andra länder än deras eget. Men hur dåliga de än var så visste alla var Ryssland fanns.

Att amerikaner är pratglada märker man speciellt då man sitter i bussar. Det är sällan som det är helt tyst i en buss, inte ens på natten. Jag åkte buss från Cincinnati till New York på natten, en resa som tog 16 timmar. Jag hade valt att åka på natten för att inte behöva betala hotellrum, och för att få sova på bussen. Trodde jag.

Under resan satt jag bredvid en väldigt pratglad medelålders man. Klockan tre på natten frågade jag mannen om det var okej om jag tog en liten tupplur, då hade mannen pratat konstant i sex timmar och de enda orden jag hade fått ur mig var ja, nej och okej. Jag fick sova ungefär sju timmar, dock till ljudet av mannens snarkningar. De sista tre timmarna såg exakt ut som de sex första, mannen pratade medan jag sade ja och nej.

Då vi skildes åt i New York så visste jag varifrån hela hans släkt härstammade, vad han arbetade med och vilken typ av mat han gillade. Amerikaner kan berätta om precis vad som helst åt vem som helst, till och med åt en tystlåten finne.

Hur ta förnuftet till fånga om det inte finns där?



Sortering. På återvinningsstationen i Norrböle får alla hjälp med att sortera rätt. Det fungerar väldigt bra.

Foto: JONAS EDSVIK

Vi är där nu.

Mariehamn och Jomala diskuterar att slå ihop sina soppåsar och låta de övriga sköta sig bäst de kan.

Om inte ...

Är det ett hot Mariehamn och Jomala kommer med, ett hot för att få resten av kommunerna att bli mer samarbetsvilliga. Eller har man rätt och slätt tröttnat och börjat se mer egoistiskt på hela avfallshanteringen?

Det är dags igen med en ledare om Mise, kommunförbundet som har fått i uppgift att ta hand om vår avfallshantering på bästa sätt. För sällan har någonting vållat så mycket upprörda känslor hos folk som detta att betala för att bli av med soporna. Det har blivit ett antal de senaste åren.

Den 20 februari 2006 skrev jag så här: ”Det går inte att bli av med avfall gratis. Oberoende hur vi gör så kostar det. Vad det handlar om är att hålla kostnaderna så låga som möjligt utan att verksamheten missköts. Bäst blir det om alla hjälps åt.

Om vi turas om med att säga nej så finns det en enda sak vi kan vara riktigt säkra på; det blir dyrare för varje nej. Och det är fortfarande vi som betalar.”

I maj i år: ”Det är så obeskrivligt osolidariskt att bokstavligt talat lämpa över sina sopor på andra. Det enda vettiga vore att på Mise-stämman få igenom ett beslut att de obemannade stationerna antingen tas bort eller sköts och betalas av respektive kommun.

Då blir det billigare för oss alla.” Men är det någon som lyssnar?

Om Mariehamn och Jomala bestämmer sig för att hoppa av så går Mise i graven. Och att döma alla insändare och mess under åren så finns det fler än en som hurrar på den begravningen.

Och sen sköter var och en kommun sin egen avfallshantering billigt, enkelt, utan några som helst bekymmer? För då slutar folk plötsligt med att bära grejer huller om buller till de obemannade stationerna så att andra måste betala för att få slarvmajornas sopor sorterade. Då slutar folk tippa avfall i skogen eller bränna sopor hemma på gården. Jag kan tipsa om att det längs vägen från Jomala Torp mot Ödån-böle finns ett och annat som aldrig har nått fram till själva sopstationen. Bland annat låg där i september en bildskärm, rätt nyligen utplacerad, under en gran.

Sådant slipper vi helt när väl Mise är borta?

För stadsborna är det helt säkert en inbesparing att hoppa av Mise. Att bygga upp en fungerande sophämtning på ett så pass litet och tättbebyggt område är ingen svårighet. Det är också relativt nära för dem som vill köra sorterat avfall till återvinningen.

Och resten behöver man inte bry sig om? Solidaritet är inget modeord precis.

Men om nu stadsborna har varit beredda att ta på sig en del av kostnaderna för att få ett heltäckande system för hantering, ett system som också gynnar familjer i Geta, Sund och på Kökar, då kunde man kanske förvänta sig någon form av gensolidaritet.

Nu har mycket gått ut på att rent ut sagt jäv-

las. Kommunerna har inte haft adressregistren i skick, men det har man inte brytt sig om att säga. Lagtingsmän har skrutit med att just deras kommun ”tack och lov” inte är med i Mise och så vidare. Det har till och med uppmanats till bojkott.

Sen pekar man finger och säger ”Titta nu, det fungerar inte”. Är någon förvånad?

Men ändå. Om det som nu har byggts upp raseras – må så vara att det är litet skört i konstruktionen – så har en massa pengar gått till spillo och allt skall börja om från början.

Kan inte var och en ta sitt förnuft till fånga och på allvar försöka komma fram till en fungerande lösning. Finns det förnuftet?

Eller skall vi önska Mises ledning trevlig helg med Iggesundsgänet?

Det är lika bra att sluta drömma det går åt helvete i alla fall för om man drömmer om Paris hamnar man på något vis lik förbannat i Hudiksvall

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONS-AVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 447
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER		Färgannonser	
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa			
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.			

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el, utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj. försäljn. ej kan garanteras

www.tallinksilja.fi
SILJA LINE
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64 €/besvarat samtal + alltid ins/ma)

TALLINK Check-in senast 30 min. före avgång			
Sthlm - Mariehamn - Tallinn			
18.00	-	00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00	-	05.00	→ 04.50 - 18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid ins/ma)

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	23.00	→ 20.00

Buss Stö-Kap avg från Cityterminalen 1 h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Åven buss Kap-Stö (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.
Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedens väg. *Söndagar från 21/9 ans. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50
09.55 M I)	→ 15.30	23.45 M	→ 10.00
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00
23.35 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30
07.45 M	→ 18.00 I)		
03.20 L	→ 20.10		

I) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.
BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1 h före avgång. Åven Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.
VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111
www.vikingline.ax

LÖRDAG 22 NOVEMBER 2008

dagens ålänning | "Mariehamns bästa restaurang"

Vi träffar Anna-Maria "Ansku" Snellman på Dinos och hon ställer upp på att vara dagens ålänning. Hon är 15 år, kommer från Brändö och har prao den här veckan.

Hejsan Ansku, vad gör du på fritiden?

-Det beror på mitt humör, men jag brukar sitta vid datorn, läsa på läxor, haha nej jag skojade, chilla med kompisar, se på film och och jobba.

Varför pryar du på Dinos?

-It rules! Det är Mariehamns bästa restaurang och för att jag passar in här.

Tror du att du kommer och bli servitör i framtiden?

-Jo. Jag har blivit mer säker på det efter den här veckan.

Om du får välja, föredrar du midsommar eller jul?

-På midsommar reser man ju bara stäng medan man på julen får skinka, glögg och



Brändöbo. Anna-Maria Snellman har pryat på Dinos den här veckan och har trivts väldigt bra.

pepparkakor och man får sätta upp en julgran istället för en lång käpp.

Längtar du till julen?

-Inte riktigt längtar men den skulle kunna vara här snart.

Vad önskar du dig?

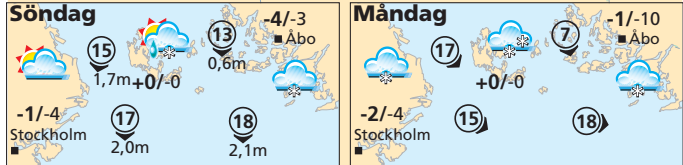
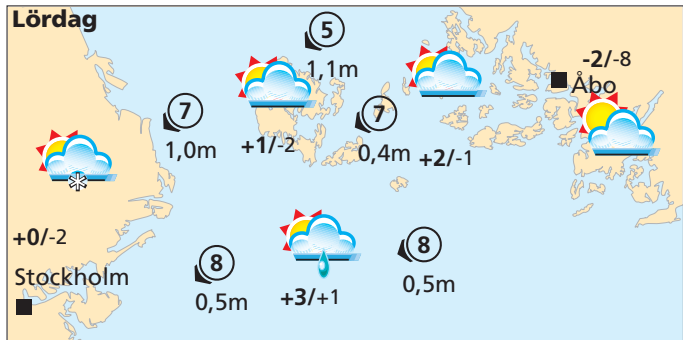
-En högtalare till ipoden, kanske en laptop, men vem

vill inte ha en sän? Sedan skulle ett nytt objektiv vara bra.

Jo, en laptop skulle nog sitta fint. Nu till sist, vem vill du hälsa till?

-Frank, the man och Jeffers Star.

CAROLINE THÖRNROOS(PRAO)
redaktion@nyan.ax



I går kl 14		temp.	moln.
Jomala	-1	☀	☁
Åbo	-0	☀	☁
Helsingfors	+0	☀	☁
Stockholm	-2	☀	☁

Nyhamn	-0	VNV	8
Märket	-1	VNV	7
Kumlinge	-1	V	4

Vattenståndet i går kl 14		Föglö +46 cm	Åbo +49 cm
----------------------------------	--	--------------	------------

Solen i dag		Upp	Ner
Mariehamn	8:58	15:55	
Helsingfors	8:38	15:35	
Stockholm	8:01	15:09	

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa



Kycklingpanna

- 1 kg kycklinglår
- 1 msk smör
- 1 tsk salt, 1 krm peppar
- 1-2 tsk mald ingefära
- 1,5 dl matlagningsgrädde
- 2 dl vatten
- 1 msk soja
- 2 purjolökar
- 4 tomater
- 280 g fullkornspasta

Dela lären i två och bryn bitarna runt om. Krydda med salt, peppar och gärna mald ingefära. Häll på grädde, vatten och soja. Låt puttra under lock ca 15 minuter. Ansa och strimla purjolöken, tärna tomaterna. Lägg purjo och tomater i pannan och låt puttra ytterligare ca 10 minuter. Kontrollera att kycklingen är genomkokt dvs att kötsaften är klar utan rosa inslag. Koka pastan i rikligt med lättsaltat vatten enligt förpackningens anvisning. Servera med sallad.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

BEHÖVER DU HJÄLP MED TILLSYN AV DIN SOMMARSTUGA?
Vi hjälper dig gärna.

Upstate-Tillsyn
Tel. 018- 49490 | 0457 5456103
www.upstate.ax

grossen.

LAGER RENSNING
på kakel & klinkers

från 2,50 /m²

Öppet: Mån-tor 17-20
lördag 11-14
Tel. (018) 31 867

MISSA INTE TILLFÄLLET på Nya Apoteket!

Kom och bekanta dig med Lunette™ menskopp!

Du sparar 1500€ på 10 år, den belastar inte miljön och framför allt är den bra för din egen intimitet!

MÅNDAG 24 NOV KL 10-17
Nya Apoteket, Norragatan 17

Jag finns på plats och svarar på dina frågor!

Dagens erbjudande:
Menskopp Lunette (norm. 29€) **24€**

Reina Smörjan
Miina Fagerlund
Tel 0457 3425119
www.renasmorjan.com

Det är den mörkaste tiden på året.

Höstens färgprakt viker undan för vinterns dyster gråhet. Jag kan hjälpa Dig att hitta Din färgpalett och leda Dig att använda de rätta moddefärgerna.

Våga ta steget ut, våga dra blickarna till Dig, våga använda färger! Jag hjälper Dig. Snart börjar festsäsongen och Du skall vara strålande och må bra...

Tag kontakt med mig, Gölsöm Ekblom, mobil 0457 342 0518 e-post: golsom@aland.net

GÅVOTIPS! Presentkort för FÄRGANALYS

Bygg och renovering

Lift huset med gammeldags fönster och dörrfoder, takspiror eller annan snickarglädje. Allt enligt önskemål.

Gör allt inom bygg och renovering, lekstugor, bodar mm.

GL-BYGG
Gert Lindström
tfn 37 677 eller 040 7608 383

SÄTT STOPP FÖR VALDET

Misstänker du att en vännina, kollega eller släkting blir misshandlad psykiskt eller fysiskt av sin partner? Känner du dig maktlös och osäker på hur mycket du kan lägga dig i?

Ring **Kvinnofridslinjen** och ställ dina frågor! De har öppet dygnet runt och nås på **telefon 25500**.
Tänk på att det aldrig är fel att bry sig.

Ålands landskapsregering

VÄGEN TILL ETT NYTT DRÖMHUS

Hittills har närmare 30 000 familjer hittat sin husdröm hos oss. Hur vill du att din dröm ska se ut?

Hämta prislista på alvsbytafo

ALVSBYHUS
LÄGRE KOSTNAD - RIKARE LIV

LOKALKONTOR: STORAGATAN 18, TEL. 22 725 EL. 0400 515 831, 040 590 8333

22.11. CONNY HENRIX I RESTAURANGEN TAKE COVER I NATTKLUBBEN

ARKIPELAG
www.hotellarkipelag.com